

เอกสารประกอบการบรรยาย

เรื่อง

สารพันปัญหาของมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

โดย นายมณฑิร เจริญผล

รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

การศึกษาวินัยการเงินการคลังเป็นการควบคุมการใช้จ่ายและผลการดำเนินงานทางการคลัง อาทิ รายจ่าย การก่อหนี้ ตลอดจนภาระผูกพันทางงบประมาณ ฯลฯ เพื่อให้เป็นไปตามระดับที่กฎหมายกำหนด และไม่เป็นภาระต่องบประมาณในอนาคตให้เป็นอย่างเปิดเผย โปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้ เนื่องจากจะเป็นการนำไปสู่การกำกับดูแลและบริหารด้านการคลังที่ดี โดยวินัยทางการคลังอาจอยู่ในรูปของกรอบหรือกฎเกณฑ์เชิงปริมาณ กล่าวคือมีการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายที่เป็นตัวเลขที่ชัดเจน เช่น อยู่ในรูปของแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งอาจมีการตรากฎหมายหรือเป็นเพียงจารีตปฏิบัติก็ได้ หน่วยงานของรัฐจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการกำหนดวินัยการคลังที่ครอบคลุมทั้งกิจกรรมในงบประมาณและกิจกรรมนอกงบประมาณ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินนโยบายการคลังและเป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณให้เกิดความยั่งยืนและเสถียรภาพทางการคลังงบประมาณเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่เป็นเอกสารแสดงถึงความต้องการของหน่วยงาน ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะแผนทางการเงินและโครงการที่จะดำเนินการ ในปีงบประมาณหนึ่ง ๆ ภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงกัน

ปัจจัยที่ทำให้งบประมาณมีความสำคัญมากขึ้น ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของรายจ่าย ซึ่งมีแนวโน้มสูงมากขึ้น อีกทั้งงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นมีสัดส่วนสูงขึ้น เนื่องจากกฎหมาย เปิดทางให้รัฐบาลสามารถกัณวงเงินสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นไว้ได้โดยไม่มีกฎหมายไว้เฉพาะเจาะจง เพื่อความยืดหยุ่นในการบริหารประเทศ ซึ่งขัดกับหลักการสากลที่สนับสนุนให้ตรวจสอบการใช้งบกลางอย่างระมัดระวัง รวมทั้งสัดส่วนงบลงทุนที่เกิดขึ้นจริงลดลงหลัง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีประกาศใช้ ซึ่งมีข้อสังเกตว่า การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณมักมีผลทำให้รายจ่ายประจำปีมีสัดส่วนต่องบประมาณสูงขึ้น นอกจากนี้สัดส่วนภาระหนี้ต่องบประมาณไม่ส่งสัญญาณให้รู้ถึงภาระหนี้จริงที่รัฐแบกรับได้ เพราะมีช่องโหว่ทางกฎหมายที่เปิดทางให้สำนักงบประมาณไม่จำเป็นต้องชำระงบคืนต้นเงินกู้ให้ครบวงเงินที่กำหนด ทำให้กระทรวงการคลังจัดสรรงบชำระคืนต้นไม่เพียงพออย่างต่อเนื่องและต้องผลักภาระหนี้ไปในอนาคต

หลักการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

เป็นไปตามหลักกฎหมายมหาชนที่ว่า “ การจ่ายเงินแผ่นดิน จะกระทำได้เฉพาะตามที่กฎหมายอนุญาตให้จ่ายได้เท่านั้น” ซึ่งเป็นไปตามหลักกฎหมายให้อำนาจ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ กฎหมายจำกัดสิทธิ์นั่นเอง ซึ่งกฎหมายที่ว่าหมายรวมถึง ระเบียบ ข้อบังคับที่ออกตามบทบัญญัติของกฎหมายด้วย ดังนั้นผู้บริหารทุกคนจึงต้องไปศึกษาว่ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้อำนาจจ่ายเงินอะไรได้บ้าง หากไม่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรย่อมไม่สามารถกระทำได้

เงินแผ่นดิน หมายรวมถึงตั้งแต่เงินคงคลัง เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณในความหมายอย่างกว้าง เงินกู้และเงินช่วยเหลือ รวมทั้งดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การตรวจสอบเงินแผ่นดินและการรักษาวินัยทางการเงินและการคลัง

- เงินงบประมาณ
- เงินนอกงบประมาณ (เงินรายได้ เงินบริจาค ฯลฯ)
- เงินกู้
- ดอกผล หรือสิทธิประโยชน์

กรอบแนวคิดใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

การใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินต้องทำหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบการดำเนินการหรือการเบิกจ่ายตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด

สรุป การใช้จ่ายเงินแผ่นดินจึงต้อง

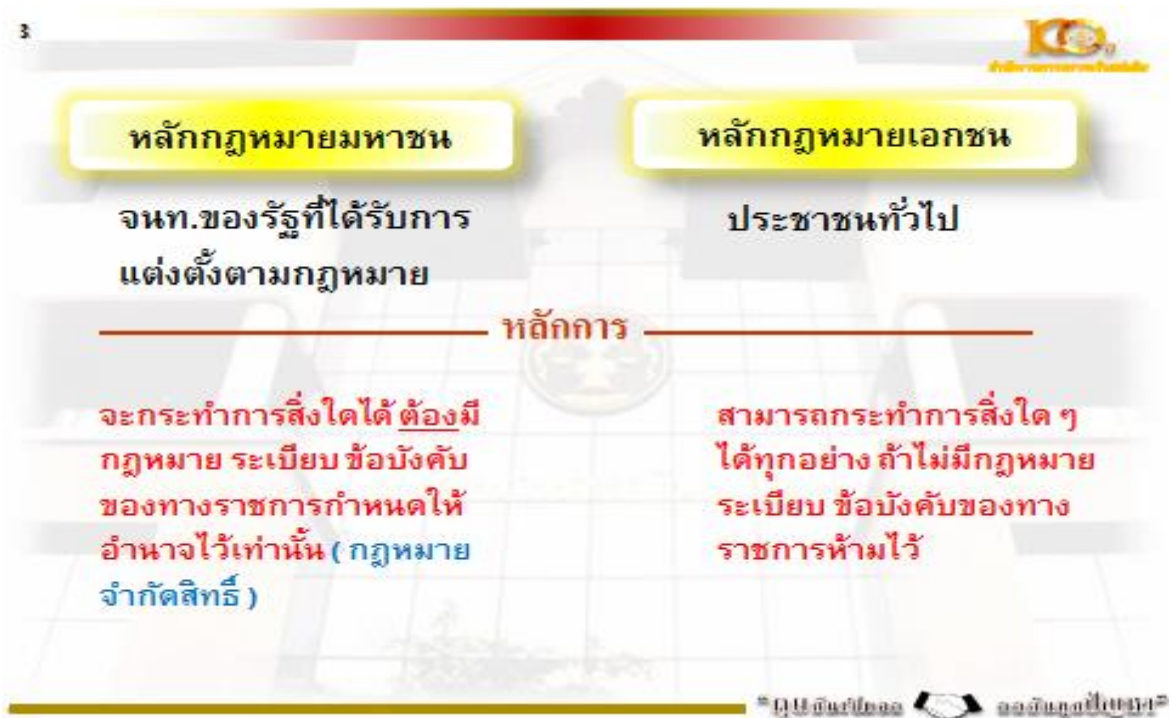
๑. เป็นไปตามกฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/ มติคณะรัฐมนตรี
๒. ได้ผลตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์และเกิดประสิทธิภาพ
๓. เป็นไปโดยบริสุทธิ์ / สุจริต และเป็นธรรม

ตั้งแต่ประเทศไทยมีการปฏิรูปการปกครอง การพัฒนาเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสวนทางกับเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม และการเข้าถึงแก่นพุทธศาสนาของประชาชน เนื่องจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วทางสังคมส่งผลกระทบต่อความสงบสุขและสภาพจิตใจ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างผู้ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากกับผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจน้อย

ดังนั้น ถ้าศึกษาถึงพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๑๒ ที่ทรงตรัสว่า “ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี แต่หากอยู่ที่การส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้” พระบรมราโชวาทดังกล่าวเน้นเป็นภาพสะท้อนของปัญหาการทุจริตในบ้านเมืองเราได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การ

ตัดสินใจปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขบางอย่างขาดวิธีการและองค์กรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่จะมาทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำอย่างถูกต้องตามหลักวิธีการเฉพาะด้าน ซึ่งมีความสามารถถึงขั้นที่จะเข้าถึงไปเผชิญแก่นแท้ของปัญหาได้และสามารถแก้ไขหรือพยายามหาทางแก้ไขปัญหานั้นได้ในที่สุด จึงต้องมีการพัฒนาองค์กรที่จะมาทำหน้าที่ช่วยเสริมการทำงานของรัฐสภาในการควบคุมการบริหารเงินแผ่นดินของรัฐบาล รวมทั้งช่วยเสนอแนะรัฐบาล และหน่วยงานของรัฐ ให้บริหารงานในหน้าที่อย่างถูกต้องตามกฎหมายและมีประสิทธิภาพคุ้มค่างบเงินภาษีของประชาชน โดยองค์กรนั้นจะต้องมีความเป็นอิสระและเป็นกลางอย่างแท้จริง เพื่อให้คำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดเป็นกลางและถูกต้องแท้จริง

ระบบการตรวจสอบการปฏิบัติราชการที่มีอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบจากภายนอก เช่น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือการตรวจสอบภายใน ที่มีผู้ตรวจราชการกระทรวง รวมทั้งผู้ตรวจสอบภายใน เป็นต้น จะมีการปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะการตรวจสอบภายหลังที่หน่วยงานผู้รับการตรวจสอบได้ปฏิบัติงานเรื่องหนึ่งเรื่องใดไปแล้ว มีการตรวจสอบแบบสุ่มตรวจ ซึ่งในส่วนของผู้ตรวจสอบภายใน มักจะมีปัญหาในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในที่น้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนหน่วยรับตรวจที่มีอยู่ทั่วประเทศ ทำให้ระบบการตรวจสอบภายในที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรทั้งเรื่องความเป็นอิสระในการตรวจสอบและการปรับย้ายบ่อยๆ

แนวคิดในการสร้างกลไกตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน

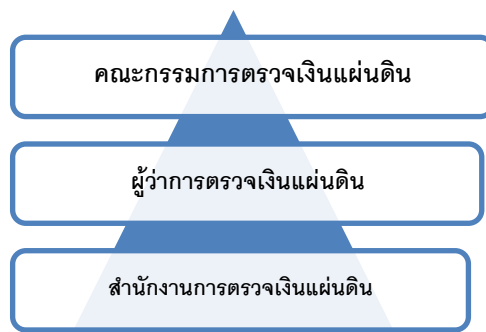
แบ่งออกได้เป็น ๓ รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ ๑ องค์กรตรวจสอบภาครัฐ ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รูปแบบที่ ๒ กลไกตรวจสอบโดยผู้แทนปวงชนชาวไทย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา

รูปแบบที่ ๓ กลไกตรวจสอบโดยประชาชน หรือองค์กรภาคประชาสังคม

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

๑. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

บัญญัติให้มีองค์ประกอบของบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์แก่งานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน ๗ คน

๓. หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑ วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ต้องเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบ

๒ กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

๓ กำกับการตรวจเงินแผ่นดินของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตาม ๑ ๒ และ ๓ และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

๔ วินิจฉัยชี้ขาดและสั่งลงโทษทางปกครองความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ ทั้งนี้กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะใช้หลักการเดียวกับกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองเป็นหลัก

๕ พิจารณาผลการตรวจสอบเพื่อระงับยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างร้ายแรง

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินปรึกษาหารือเพื่อสรรหาให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม และเมื่อดำเนินการคัดเลือกบุคคลผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสร็จแล้ว ให้เสนอรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกพร้อมความยินยอมต่อประธานวุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจดังนี้

๑. เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสำนักงาน
๒. บริหารราชการทั่วไปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
๓. บริหารงานการตรวจเงินแผ่นดิน และออกคำสั่งหรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน
๔. ดำเนินการตรวจสอบการเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐ โดยกำหนดลักษณะการตรวจสอบ บริหารการตรวจสอบ วางแผนการตรวจสอบ และดำเนินการตรวจสอบ รวมถึงพิจารณาผลการตรวจสอบ แจ้งผลการตรวจสอบและติดตามผลการตรวจสอบ
๕. ดำเนินการไต่สวนทางแพ่งเพื่อติดตามทรัพย์สินของรัฐคืน ตามหลักการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยมาตรการติดตามทรัพย์สินของรัฐคืนจากการเอาไปโดยมิชอบ
๖. ดำเนินการเกี่ยวกับความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ และเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณา
๗. เสนอผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาระงับยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างร้ายแรง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

บัญญัติให้มีหน้าที่และอำนาจหลักตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีหน้าที่และอำนาจหลัก รับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน

๑. ด้านการตรวจสอบการเงิน
๒. ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย
๓. ด้านการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์.

โดยแยกลักษณะการตรวจสอบให้ชัดเจน แบ่งเป็น การรับรองงบบัญชี การตรวจสอบการเงินทั่วไป การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ การตรวจสอบการบริหารพัสดุ การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงิน การตรวจสอบเพื่อระงับยับยั้งโครงการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินงบประมาณของแผ่นดินอย่างร้ายแรง และการตรวจสอบลักษณะอื่น โดยเพิ่มบทบัญญัติในการแจ้งผลการตรวจสอบ ให้มีสภาพบังคับอย่างเป็นทางการมากขึ้น ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีมีข้อบกพร่องหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องแต่ไม่มีการทุจริต หรือไม่เสียหาย จะแจ้งให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติให้ถูกต้องในโอกาสต่อไป

(๒) กรณีผิดวินัยข้าราชการ จะแจ้งให้หน่วยรับตรวจตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความผิดวินัยข้าราชการ (เป็นไปตามหลักการเดิม) แต่เพิ่มสภาพบังคับ หากหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือดำเนินการไม่ถูกต้องเหมาะสม ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสนอเรื่องให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาความผิดวินัยการเงินการคลังภาครัฐ

(๓) กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมีความเสียหายเกิดขึ้น จะแจ้งให้หน่วยรับตรวจตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความผิดทางละเมิด (เป็นไปตามหลักการเดิม) แต่เพิ่มสภาพบังคับ กรณีเป็นเรื่องที่หน่วยรับตรวจไม่ต้องส่งกระทรวงการคลังพิจารณา หากหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือดำเนินการไม่ถูกต้องเหมาะสม ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสนอเรื่องให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการทางวินัยการเงินการคลังภาครัฐ

(๔) กรณีไม่มีกฎหมาย หรือกฎใช้บังคับ หรือมีแต่ล้าสมัย จะแจ้งให้ผู้ที่มิอำนาจในการตรากฎหมาย หรือวางกฎ เพื่อตรากฎหมาย หรือวางกฎเพื่อใช้บังคับ หรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย หรือกฎให้เหมาะสมต่อไป (เป็นไปตามหลักการเดิม)

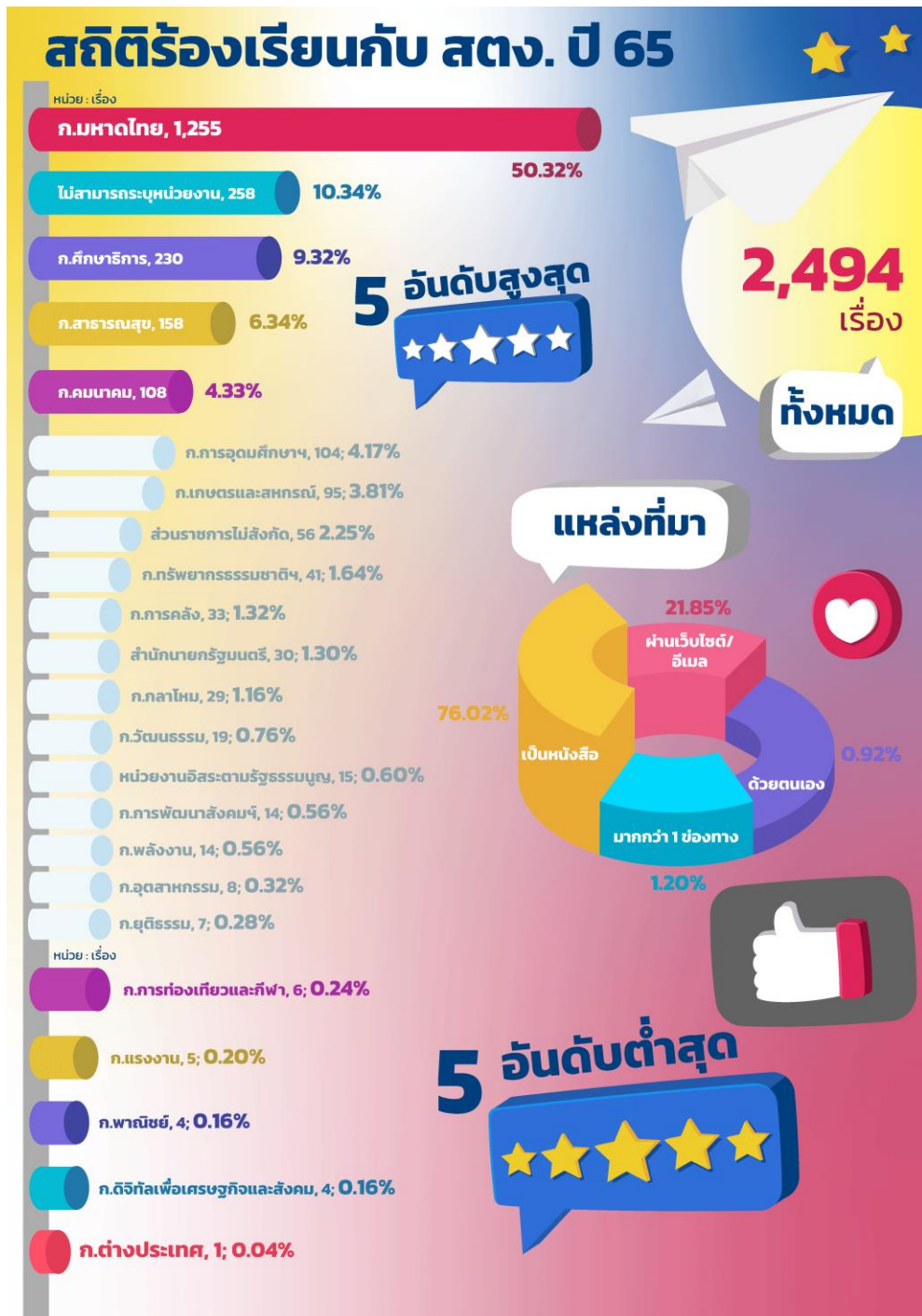
(๕) กรณีการใช้จ่ายเงินไม่เกิดผลสัมฤทธิ์หรือไม่มีประสิทธิภาพ หรืองาน โครงการ สัญญา หรือสัมปทานไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ไม่ประหยัด และมีผลไม่คุ้มค่า จะเสนอแนะให้หน่วยรับตรวจดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไปเพื่อเป็นการป้องปราม หรือแจ้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณางบประมาณเพื่อทราบและใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ

(๖) กรณีงาน โครงการ สัญญา นิติกรรม หรือสัมปทาน รวมถึงกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างหรือจัดหาพัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หรือดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเป็นไปโดยทุจริต หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน ให้เสนอแนะให้คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยรับตรวจดำเนินการตามที่เห็นสมควร

(๗) กรณีมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าการทุจริต หรือประพฤตินิชอบก่อให้เกิดความเสียหาย ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๘) กรณีมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าการฝ่าฝืนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ จะเสนอสำนวนให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อดำเนินการไต่สวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน และในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทุจริตหรือปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมายจากข้อมูลที่มีผู้ร้องเรียน ข่าวกจากสื่อมวลชนหรือจากการตรวจสอบเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงและรายละเอียดแห่งการกระทำ ความผิดที่เกิดขึ้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ได้รับเรื่องร้องเรียนมากมายถึงจำนวน ๒,๔๙๔ เรื่อง ตามตารางแนบ

เรื่องบางเรื่องที่ควรรับรู้

รูปแบบการกระทำที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่จะนำไปสู่การใช้จ่ายเงินแผ่นดินของหน่วยงานของรัฐที่ไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีหลายรูปแบบ

เงินรายได้แผ่นดิน

ไม่จัดทำรายงานประเภทเงินคงเหลือ จัดส่งงบแสดงฐานะการเงินและงบอื่นๆ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ถ้าช้าเป็นระยะเวลานาน ไม่ได้จัดทำบัญชีแยกประเภท บัญชีเงินรับฝาก เงินสะสมและเงินทุนสำรอง เงินสะสม ทำให้ขาดข้อมูลในการวางแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคตและเงินสำรองไว้เพื่อใช้จ่ายในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือฉุกเฉิน

การเงิน

ยืมเงินงบประมาณไปแล้วไม่มีเอกสารหลักฐานที่เป็นใบสำคัญจ่ายมาให้ตรวจสอบและไม่ส่งใช้คืนเงินยืมภายในปีงบประมาณ เบิกจ่ายโดยไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบให้ตรวจสอบ ไม่มีใบสำคัญคู่จ่ายประกอบรายการ

การเบิกจ่าย

สั่งจ่ายเช็คเป็นเงินสดโดยไม่ระบุชื่อผู้รับจ่ายเงินให้กับผู้รับเงินโดยผู้จ่ายมิได้ลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายและระบุชื่อผู้จ่ายเงินด้วยตัวบรรจงพร้อมวันเดือนปีที่จ่าย อนุมัติเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ซึ่งเอกสารหลักฐานใบสำคัญเป็นของปีงบประมาณที่แล้วมาเบิกจ่ายในปีงบประมาณปัจจุบัน มีการอนุมัติเบิกจ่ายเงินโดยไม่มีฎีกาเบิกจ่ายให้ตรวจสอบ

การยืมเงินงบประมาณ

มีการอนุมัติเงินยืมรายใหม่โดยที่ผู้ยืมมิได้ชำระคืนเงินยืมรายเก่าให้เสร็จสิ้นไปก่อน และเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติราชการตามวัตถุประสงค์ที่ยืมแล้ว มิได้ส่งใบสำคัญและเงินสดเหลือจ่ายภายในเวลาที่กำหนด เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมิได้เร่งรัดลูกหนี้ที่ครบกำหนดชำระภายในเวลาอันสมควรอย่างช้าไม่เกินสามสิบวัน

การบริหารพัสดุ

เบิกจ่ายเงินโดยไม่มีเอกสารประกอบ การจัดซื้อโดยไม่มีเอกสารการดำเนินการขอซื้อประกอบ มีครุภัณฑ์ให้ตรวจสอบไม่ครบถ้วน ไม่ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่พัสดุหนึ่งคนหรือหลายคนตามความจำเป็นเพื่อตรวจสอบการรับจ่ายพัสดุและตรวจนับพัสดุประเภทที่คงเหลืออยู่เพียงวันสิ้นงวด

เอกสารหลักฐานทางการเงิน

เช่น จัดเก็บเอกสารหลักฐานทางการเงินไม่เป็นระเบียบและไม่ควบคุมการเก็บเอกสารให้ดีทำให้เอกสารของทางราชการสูญหายไปและไม่สามารถนำมาให้ตรวจสอบได้

-ไม่นำใบเสร็จรับเงินค่าลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมในต่างประเทศมาเป็นหลักฐานการจ่ายเงินจำนวน ๒๓ ราย รวมเป็นเงิน ๐.๔๘ ล้านบาท

- ซื้อบัตรโดยสารเครื่องบินผ่านบริษัททัวร์โดยไม่มีหลักฐานยืนยันการเดินทาง จำนวน ๓๕ สัญญา รวมเป็นเงิน ๗.๓๑ ล้านบาท
- เบิกจ่ายค่าเบี่ยงเบนเส้นทางไปต่างประเทศเกินสิทธิหรือไม่มีสิทธิ รวมเป็นเงิน ๐.๔๕ ล้านบาท
- เบิกจ่ายค่าเลี้ยงรับรองนักข่าวไทยโดยไม่มีระเบียบให้เบิกจ่าย รวมเป็นเงิน ๔๕,๗๑๔.๘๑ บาท
- เบิกจ่ายค่าที่พักในต่างประเทศเกินสิทธิ รวมเป็นเงิน ๒๐,๒๒๖.๔๕ บาท
- เบิกจ่ายค่าบัตรโดยสารเครื่องบินไม่ถูกต้องจากการเปลี่ยนแปลงสายการบินด้วยเหตุผลส่วนบุคคลของผู้เดินทางไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ รวมเป็นเงิน ๔๐,๒๔๐ บาท
- การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายไม่ถูกต้อง รวมเป็นเงิน ๑๑๖,๕๐๐.๐๐ บาท
- เบิกจ่ายค่าอาหารเข้าประชุมเกินอัตราที่กำหนด จำนวน ๓๐ คน เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท
- เบิกค่าตัดขาดอาหารแห้งซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล จำนวน ๓๐ คน เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

๑. ความผิดที่เกิดจากการฝ่าฝืน หลีกเลียงหรือบิดเบือนระเบียบแบบแผน หรือกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงิน

๑.๑ ผู้บริหารให้เจ้าหน้าที่คนเดียวทำหน้าที่ทั้งการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและจัดทำเอกสารการรับ - จ่าย ตลอดจนลงบัญชี จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ทำทุจริต

๑.๒ ผู้บริหารไม่ควบคุมดูแลการเก็บรักษาเงิน ถึงแม้จะมีการแต่งตั้งกรรมการเก็บรักษาเงินไว้แต่กรรมการไม่ปฏิบัติหน้าที่ เมื่อไม่มีระบบตรวจเช็ค จึงเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ทุจริต

๑.๓ นำเช็คซึ่งส่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน แต่ไม่ได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือตามคำสั่ง” หรือ “หรือผู้ถือ” ออกไปเบิกเงินแล้วนำเงินไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว

๑.๔ ผู้บริหารปล่อยให้เจ้าหน้าที่ทำบัญชีถือรหัสธนาคารเพียงคนเดียว ไม่ถูกต้องตามหลักบัญชีและสมคบกันระหว่างเจ้าหน้าที่การเงินกับเพื่อนร่วมงานที่มีหน้าที่เหมือนกันกระทำการทุจริต

๑.๕ เจ้าหน้าที่รับจ่ายเงินและลงบัญชี กระทำการทุจริตคอร์รัปชันโดยพยายามประวิงการจ่ายเงินชำระหนี้ตามใบสำคัญ ซึ่งได้รับไว้แล้วเป็นระยะเวลาานาน และได้หมุนเวียน โดยนำไปจ่ายเงินตามใบสำคัญฉบับใหม่ จึงนำเงินไปชำระแก่เจ้าหน้าที่ตามใบสำคัญฉบับเก่าเรื่อยไป

๑.๖ ผู้บริหารไม่ควบคุมดูแลการใช้ใบเสร็จรับเงินเก่าที่ได้เจาะปรุแล้ว แต่เจาะปรุไม่หมดโดยมีเจตนาเพื่อออกไปเก็บเงินจากลูกหนี้แล้วไม่ลงบัญชีและยกยอดเงินไปใช้ส่วนตัว

๒. ความผิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้

๒.๑ การหลีกเลียงอากรโดยแสดงราคาไม่ตรงความจริง โดยเจ้าพนักงานประเมินราคา และเจ้าพนักงานตีราคาสมยอมกับผู้นำเข้ารับบัญชีราคาสินค้าซึ่งแสดงราคาเท็จ เพื่อประเมินอากรให้ต่ำกว่าอัตราที่เป็นจริง โดยยอมรับเอกสารปลอมในกรณีตีราคาตามตัวอย่าง มีการเปลี่ยนแปลงได้โดยการทุจริตของเจ้าหน้าที่หลายตำแหน่ง

๒.๒ การจัดเก็บรายได้ของหน่วยงานของรัฐได้แก่ การประเมินหรือเรียกเก็บไม่ถูกต้องและไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด การไม่ส่งมอบเงินที่จัดเก็บได้ตามระเบียบที่กำหนด และปล่อยให้มีการส่งมอบเงินล่าช้า โดยเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในฐานะที่จะให้ความยินยอมร่วมมือกับพ่อค้าผู้หลีกเลี่ยงอากรได้นั้น

๒.๓ ยักยอกเงินค่าค่าภาษี หรือค่าธรรมเนียม การยักยอกเงินค่าภาษี หรือค่าธรรมเนียมนั้น เจ้าพนักงานกระทำได้โดยการออกใบเสร็จรับเงินในต้นขั้วและสำเนาใบเสร็จรับเงินไม่ตรงกัน โดยเขียนจำนวนเงินในปลายขั้วให้ตรงกับจำนวนเงินที่รับชำระแล้วมอบให้ผู้ชำระไป ส่วนที่ต้นขั้วและสำเนาที่ปรากฏอยู่ก็เขียนให้น้อยกว่าจำนวนที่ชำระจริงยักยอกเงินส่วนที่เหลือไปเป็นส่วนตัว บางรายก็ทำใบเสร็จสองชุด คือ ทำไว้เป็นหลักฐานให้แก่ทางราชการชุดหนึ่ง ซึ่งปรากฏจำนวนเงินน้อยกว่าที่รับจริง ซึ่งเขียนไว้ในครั้งแรกเมื่อมีผู้มาชำระ การที่เจ้าหน้าที่ทำได้เช่นนี้ เพราะขาดระบบการตรวจสอบควบคุมให้รัดกุมจึงไม่ค่อยจะปรากฏตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งจะเห็นได้ว่าปีหนึ่ง ๆ เงินของแผ่นดินอาจรั่วไหลไปไม่ใช่น้อย ในการดำเนินการทุจริตคอร์รัปชันของพนักงานเจ้าหน้าที่ในทำนองเดียวกันนี้

ตัวอย่าง เช่น ๑.เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งรับเงินค่าธรรมเนียมและค่าอากรในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๐ แล้วไม่ส่งมอบให้เจ้าหน้าที่การเงินเพื่อนำส่งเป็นรายได้ สรุปค่าเสียหายในเบื้องต้น ๒,๑๗๐,๗๖๖ บาท เมื่อมีการตรวจพบจึงได้ทยอยนำเงินส่งคืน ถือเป็นความผิดสำเร็จแล้ว

๒. เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้และหัวหน้าส่วนการคลังของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งรับเงินรายได้และเงินรับฝากประเภทต่างๆ แล้วไม่นำส่งเป็นรายได้ฝากธนาคาร โดยมีพฤติการณ์ใช้ใบเสร็จรับเงินเล่มที่ซ้ำกัน ๒ เล่ม ซึ่งใบเสร็จรับเงินเล่มที่ซ้ำไม่มีให้ตรวจสอบ บันทึกสมุดเงินสดไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน ไม่จัดทำรายงานทางการเงิน ไม่จัดทำบัญชีและทะเบียนต่างๆ ทำให้มีเงินขาดบัญชีรวมทั้งสิ้น ๑,๒๐๒,๘๕๐.๒๐ บาท

ความคิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

๑. ข้อความในประกาศจัดหา กับเอกสารไม่สอดคล้องกัน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบพัสดุ มติคณะรัฐมนตรี หรือไม่ชัดเจน

๒. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการพิจารณาผล ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบ หรือมีพฤติการณ์เอื้อประโยชน์ให้ผู้เสนอราคาบางราย

๓. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ หรือคณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบพัสดุ มติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ไม่กำหนดเงื่อนไขเรื่อง ค่า K กรณีเป็นงานจ้างที่อยู่ในหลักเกณฑ์จะต้องใช้สัญญาแบบปรับราคาได้

๖. การจัดทำประกาศเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยกำหนดข้อความหรือเงื่อนไขที่มีลักษณะเป็นการกีดกัน ไม่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม

๗. ไม่แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง หรือแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางที่ไม่เหมาะสม

๘. คณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่ชี้แจงสาเหตุ หรือเหตุผล กรณีราคากลางแตกต่างกับราคาที่ชนะการประกวดมากกว่าร้อยละ ๑๕

๙. ประกาศราคากลางไม่ถูกต้อง เช่น นำวงเงินงบประมาณมาประกาศเป็นราคากลาง หรือไม่ปรับปรุงราคากลางเดิมให้เป็นปัจจุบัน หรือนำประมาณการของช่างมาคำนวณเป็นราคากลาง หรือไม่ได้ตรวจสอบรายละเอียดการคำนวณปริมาณงานของราคากลาง หรือนำไปงบประมาณของหน่วยงานเจ้าของงบประมาณมากำหนดเป็นราคากลาง

๑๐. ไม่มีเอกสารแสดงรายละเอียดวิธีการคำนวณที่ได้มาซึ่งปริมาณงานและราคา/หน่วยประกอบการจัดทำราคากลาง หรือกำหนดราคากลางไม่ตรงกับแบบแปลน

๑๑. การเบิกจ่ายเงินค่าจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงิน หรือการหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ถูกต้อง

๑๒. มีการจัดซื้อพัสดุสูงกว่าราคามาตรฐาน หรือราคาตลาด หรือจัดซื้อรถยนต์เกินราคามาตรฐาน หรือจัดซื้อโดยไม่ประหยัด

๑๓. จัดทำสัญญาโดยกำหนดค่าปรับไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบพัสดุฯ หรือไม่สอดคล้องกับเอกสารประกวดราคากำหนด

๑๔. การต่อสัญญาหรือขยายระยะเวลาโดยลดหรือลดค่าปรับ ไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบพัสดุฯ หรือไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อบกพร่องจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบและมติคณะรัฐมนตรี

- ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบพัสดุฯ หรือไม่เหมาะสม

- สาระสำคัญในรายงานขอซื้อหรือขอจ้างไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบพัสดุฯ ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน

- ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยมีลักษณะแบ่งซื้อ แบ่งจ้าง เพื่อให้วิธีการจัดหาเปลี่ยนไปหรืออำนาจการตั้งซื้อตั้งจ้างลดลง

- ไม่แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการซื้อหรือจ้าง ผู้ควบคุมงาน หรือแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการซื้อหรือจ้าง ไม่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุฯ หรือไม่ปฏิบัติตามหลักการควบคุมภายในที่ดี

- ไม่ได้กำหนดให้มีเอกสารที่จำเป็นอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา หรือข้อกำหนด หรือกำหนดไม่ครบถ้วน

- รายละเอียดสัญญา หรือบันทึกตกลงซื้อขาย ไม่ครบถ้วน หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด หรือสอดคล้องกับข้อความตามประกาศเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

- หลักประกันสัญญาไม่ถูกต้องตามระเบียบ ไม่ระบุเลขที่ หรือ วัน เดือน ปี ของสัญญา คู่ประกัน

การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามสัญญาหรือแบบรูปรายการ หรือมีการละเว้นการปฏิบัติ ตามเงื่อนไขสัญญา

๑. ข้อบกพร่องที่พบมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเงิน

- การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบแปลน หรือใช้วัสดุไม่ถูกต้องตามคุณลักษณะเฉพาะตามเงื่อนไข หรือแบบรูปรายการที่กำหนดแนบท้ายสัญญา

- จำนวนค่าปรับไม่ถูกต้อง หรือแจ้งสงวนสิทธิค่าปรับล่าช้า หรือไม่แจ้งสงวนสิทธิค่าปรับก่อนหมดอายุสัญญา ทำให้ราชการเสียสิทธิการเรียกค่าปรับ

๒. ข้อบกพร่องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบและมติคณะรัฐมนตรี

- ผู้ควบคุมงานปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบพัสดุฯ หนังสือสั่งการ และมติคณะรัฐมนตรี ที่กำหนดในเรื่องการควบคุมงาน และการรายงานผลการควบคุมงาน

- การส่งมอบไม่ถูกต้อง ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องตามคุณลักษณะที่กำหนด หรือตามข้อตกลง หรือตามสัญญา

- การตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของสิ่งก่อสร้างในช่วงระยะเวลาประกัน หรือก่อนสิ้นสุดประกัน แต่ไม่แจ้งให้ผู้รับจ้างดำเนินการซ่อมแซม และมีการใช้ประโยชน์จากพัสดุ หรือสิ่งก่อสร้างไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร

- ตรวจพบพัสดุหรืองานก่อสร้างที่ส่งมอบเกิดความชำรุดบกพร่องในช่วงระยะเวลาประกันแต่ไม่แจ้งให้ผู้รับจ้างให้ดำเนินการซ่อมแซม

- พักติที่จัดซื้อหรืองานจ้างก่อสร้างเสร็จ ตรวจรับงานแล้วไม่ได้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการจัดหา หรือตามเหตุผลความจำเป็นตามที่ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า

ขั้นตอนในการบริหารสัญญา

กรณีการจัดซื้อ

- คณะกรรมการตรวจรับควรไปตรวจสอบการส่งมอบพัสดุของผู้ขาย ณ สถานที่ และในวันที่ระบุไว้ในสัญญา ไม่ว่าผู้ขายจะแจ้งการส่งมอบหรือไม่ก็ตาม

- คณะกรรมการตรวจรับต้องตรวจสอบว่าผู้ขายปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องครบถ้วนตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญาหรือไม่

- คณะกรรมการตรวจรับต้องตรวจสอบรายละเอียดของพัสดุที่ส่งมอบว่าเป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่ และตรวจสอบรายละเอียดของพัสดุที่ส่งมอบให้ครบถ้วนทุกข้อกำหนดในสัญญา กรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบตามข้อกำหนดข้อใดได้ ต้องรายงานหัวหน้า

- กรณีที่ต้องมีการทดลอง หรือตรวจสอบในทางเทคนิคหรือทางวิทยาศาสตร์ ควรเชิญผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับพัสดุนั้นมาให้คำปรึกษา หรือนำพัสดุนั้นไปทดลองหรือตรวจสอบ ณ สถานที่ของผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒินั้น เพื่อให้มีการทดสอบอย่างครบถ้วนทุกข้อกำหนดในสัญญา

- กรณีที่เห็นว่าพัสดุที่ส่งมอบ มีรายละเอียดไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาต้องรายงานหัวหน้าส่วนราชการผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อสั่งการตามควรแก่กรณี
- กรณีที่ความในเอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกับข้อความในสัญญาต้องใช้ข้อความในสัญญา
- ในกรณีที่เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเอง ต้องจัดทำคำวินิจฉัยของผู้ซื้อ แจ้งผู้ขายทันที โดยเฉพาะกรณีที่ผู้ขายส่งมอบพัสดุไม่ทันตามกำหนดในสัญญา

กรณีการจัดจ้าง

- ผู้ควบคุมงานต้องไปตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง ณ สถานที่และในวันกำหนดลงมือทำการที่ระบุไว้ในสัญญา ไม่ว่าจะผู้รับจ้างจะลงมือก่อสร้างหรือไม่ก็ตาม
- ผู้ควบคุมงานต้องไปตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง ในวันถึงกำหนดส่งมอบงานแต่ละงวด ว่าเป็นไปตามสัญญาหรือไม่
- ผู้ควบคุมงานต้องจดบันทึกสภาพการปฏิบัติงาน รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และวัสดุที่ใช้ ของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน
- ผู้ควบคุมงานต้องรายงานสภาพการปฏิบัติงาน รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และวัสดุที่ใช้ ของผู้รับจ้าง และเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน ให้คณะกรรมการตรวจรับทราบทุกสัปดาห์
- ผู้ควบคุมงานต้องมอบรายงานสภาพการปฏิบัติงาน รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และวัสดุที่ใช้ ของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน ให้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุเมื่อเสร็จงานแต่ละงวด
- ผู้ควบคุมงานต้องรายงานการสั่งให้หยุดงานและสาเหตุที่มีการสั่งให้หยุดงานต่อคณะกรรมการตรวจรับโดยเร็ว
- รายงานของผู้ควบคุมงานต้องมีรายละเอียดเพียงพอให้คณะกรรมการตรวจรับตรวจสอบกับแบบรูปรายการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญา
- คณะกรรมการตรวจรับต้องให้ผู้รับจ้างเสนอแผนการทำงานหลังจากวันทำสัญญา และตรวจสอบรายงานของผู้ควบคุมงานกับแบบรูปรายการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญาให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการทำงานหรือสัญญา
- คณะกรรมการตรวจรับต้องตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้อง และความเหมาะสมของแผนการทำงานของผู้รับจ้างจัดทำก่อนการดำเนินการก่อสร้าง กรณีเป็นสัญญาจ้างก่อสร้างที่เป็นราคาต่อหน่วย กรณีเป็น โครงสร้างหรือส่วนประกอบที่เมื่อก่อสร้างเสร็จแล้วไม่สามารถเห็น นับ วัดหรือตรวจสอบได้ ควรถ่ายภาพการนับ วัด หรือตรวจสอบไว้เพื่อเป็นหลักฐานให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ด้วย จะช่วยลดความเสี่ยงในการถูกร้องเรียนหรือถูกตรวจสอบได้ โดยภาพถ่ายควรแสดงข้อมูลที่สามารถตรวจสอบกับแบบรูปรายการตามสัญญา เช่น รูปร่าง ขนาด ตำแหน่ง จำนวน ระยะ ความกว้าง ความยาว ความสูง ความลึก เป็นต้น
- ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างจะต้องเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้าง ต้องเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้างโดยเร็ว หรือให้หักค่างานของงวดต่อไป หรือให้หักเงินจากหลักประกันสัญญา แล้วแต่กรณี

- ในกรณีที่ข้อความในเอกสารแนบท้ายสัญญาที่ขัดแย้งกับข้อความในสัญญา ต้องใช้ข้อความในสัญญา
- ในกรณีที่เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเอง ต้องจัดทำคำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้าง และแจ้งผู้รับจ้างทันที โดยเฉพาะกรณีที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานไม่ทันตามกำหนดในสัญญา
- กรณีที่มีความจำเป็นต้องเพิ่ม ลด หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ต้องรีบทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อลดความเสี่ยงของคณะกรรมการตรวจรับและผู้ควบคุมงานในการตรวจสอบไม่ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งในทางปฏิบัติ กรณีการจัดซื้อ คณะกรรมการตรวจรับควรร่วมสังเกตการณ์การตรวจสอบแก้ตัดต้อก ตัวอย่าง หรือข้อเสนอด้านเทคนิคของคณะกรรมการพิจารณาผลด้วย ส่วนการจัดจ้าง คณะกรรมการตรวจรับและผู้ควบคุมงานควรตรวจสอบแบบแปลนแผนผังกับสถานที่ก่อสร้างจริงว่าสามารถก่อสร้างได้ตามแบบแปลนแผนผังหรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบแบบแปลน แบบรูปด้าน แบบรูปตัดตามยาว แบบรูปตัดตามขวาง แบบรายละเอียดของโครงสร้างต่าง ๆ ว่าครบถ้วนเพียงพอที่จะใช้ในการก่อสร้างแต่ละส่วน หรือมีการขัดแย้งกันเองหรือไม่ ตั้งแต่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งและแบบรูปรายการ เพื่อที่จะได้แก้ไขได้ทันทั่วทั้งกรณีที่มีปัญหา ไม่เสียเวลาในการก่อสร้าง
- กรณีที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ไม่มีการพิจารณาว่ากระทบถึงวงเงิน หรือระยะเวลาส่งมอบของ หรือระยะเวลาในการทำงาน หรือกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรง หรืองานเทคนิคเฉพาะอย่าง หรือไม่
- กรณีที่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญามีการเพิ่มวงเงิน ต้องทำข้อตกลงไปพร้อมกัน
- กรณีที่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา มีการเพิ่ม/ลดระยะเวลาในการทำงาน ไม่ทำข้อตกลงไปพร้อมกัน
- กรณีที่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแข็งแรง หรืองานเทคนิคเฉพาะอย่าง ต้องมีการรับรองจากวิศวกร สถาปนิกและวิศวกรผู้ชำนาญการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรับผิดชอบหรือสามารถรับรองคุณลักษณะเฉพาะ แบบและรายการของงานก่อสร้าง หรืองานเทคนิคเฉพาะอย่างนั้น แล้วแต่กรณีด้วย
- เมื่อครบกำหนดส่งมอบพัสดุตามสัญญา ต้องรีบแจ้งการเรียกค่าปรับตามสัญญาหรือข้อตกลงจากคู่สัญญา และเมื่อคู่สัญญาได้ส่งมอบพัสดุ ต้องบอกสงวนสิทธิ์การเรียกค่าปรับในขณะที่รับมอบพัสดุนั้นด้วย
- กรณีที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบพัสดุหรืองานจ้างได้ตามกำหนดในสัญญาที่มีเหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของส่วนราชการ เหตุสุดวิสัย หรือ เหตุเกิดจากเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือส่วนราชการทราบคืออยู่แล้วตั้งแต่ต้น และยังไม่ครบกำหนดส่งมอบพัสดุหรืองานจ้างตามสัญญา ควรดำเนินการให้มีการขยายเวลาทำการตามสัญญา ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณีพื้นที่ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดกรณีพิพาทเกี่ยวกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และการนับจำนวนวันที่จะขยาย หรืองด หรือลดค่าปรับให้คู่สัญญา รวมทั้งความเสี่ยงในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการ เหตุสุดวิสัย หรือเหตุเกิดจากเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน และส่วนราชการทราบคืออยู่แล้วตั้งแต่ต้น และครบกำหนดส่งมอบพัสดุหรืองานจ้างตามสัญญาแล้ว ซึ่งจะขยายเวลาทำการตามสัญญาไม่ได้ ต้องงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา แต่มีการขยายเวลาทำการตามสัญญา ซึ่งอาจเป็นปัญหาทางข้อกฎหมายตามมาได้

- ในกรณีที่มีเหตุอันเชื่อได้ว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และเป็นกรณีที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของทางราชการในการที่จะปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้นต่อไป หัวหน้าส่วนราชการต้องพิจารณาใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา

- กรณีที่ค่าปรับใกล้จะถึงร้อยละสิบของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง และผู้ขายหรือผู้รับจ้างไม่ได้แสดงเจตจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ว่าจะยินยอมเสียค่าปรับให้แก่ทางราชการโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น หัวหน้าส่วนราชการต้องบอกเลิกสัญญา เว้นแต่คู่สัญญาจะยินยอมเสียค่าปรับให้แก่ทางราชการโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น หัวหน้าส่วนราชการจึงจะพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาได้เท่าที่จำเป็น ซึ่งในทางปฏิบัติจะต้องจัดทำหลักฐานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อลดความเสี่ยงจากการฟ้องร้องดำเนินคดีขอคืนค่าปรับภายหลัง ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการผ่อนปรนไม่บอกเลิกสัญญาโดยที่ไม่มีหลักฐานว่าคู่สัญญาไม่ยินยอมเสียค่าปรับให้แก่ทางราชการโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ

ตัวอย่าง เช่น ๑. การเบิกจ่ายเงินค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานแห่งหนึ่ง

หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง เบิกจ่ายเงินค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕ (ช่วงตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๓ - วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕) จำนวน ๐.๘๕ ล้านบาท จำนวน ๑.๓๖ ล้านบาท และจำนวน ๑.๐๓ ล้านบาท ซึ่งเป็นยอดเบิกที่สูงมาก เกิดจากการนำรถยนต์ส่วนบุคคล หรือใบสั่งจ่ายน้ำมันไปใช้ในกิจการที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ เป็นเหตุให้ผู้บริหารสั่งการให้เจ้าหน้าที่จัดทำเอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินขึ้นใหม่ซึ่งมียอดเงินไม่ตรงตามจริง อันเป็นเอกสารเท็จ โดยการนำใบสั่งจ่ายน้ำมันมาเฉลี่ยยอดการเบิกจ่ายเงินสำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลในแต่ละคัน ซึ่งไม่สามารถนำมาพิสูจน์การเติมน้ำมันที่แท้จริงได้/ไม่มีใบเบิกและใบสั่งจ่ายน้ำมันให้ตรวจสอบ รวมเป็นเงิน ๑.๘๒ ล้านบาท ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ พบว่า มีการอนุมัติสั่งจ่ายน้ำมันฯ สำหรับรถจักรยานยนต์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่จำนวน ๐.๐๑ ล้านบาท และเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๐.๐๒ ล้านบาท ที่ไม่ปรากฏชื่อ-ชื่อสกุล หรือลายมือชื่อผู้ขอรับของกรณีตามที่กล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยืนยันว่าเป็นการปฏิบัติตามคำสั่ง/นโยบายของผู้บริหารจึงนำเชื่อว่า การเบิกจ่ายเงินค่าน้ำมันฯ ตามที่กล่าวแล้วนั้น มิได้เป็นการเบิกจ่ายเงินที่เป็นไปตามที่มีการเติมน้ำมันจริง ไม่เป็นไปตามระเบียบกำหนด อีกทั้งน่าจะเชื่อว่าเป็นการทุจริต เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่อนุมัติสั่งจ่ายน้ำมันสำหรับเติมรถยนต์ของส่วนราชการ ได้อนุมัติสั่งจ่ายน้ำมันสำหรับรถยนต์ที่ไม่ใช่รถส่วนบุคคลของเทศบาลฯ เพื่อนำไปปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือในส่วนราชการอื่น โดยไม่ถูกต้อง และ/หรือไม่เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด ทั้ง ๆ ที่กรณีดังกล่าว ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เคยท้วงติง เพื่อให้พิจารณายับยั้งหรือยุติการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องแล้ว แต่ผู้มีอำนาจสั่งการกลับไม่สนใจ ใส่ใจ ปล่อยปละละเลย ดำเนินการแก้ไข รวมทั้งเบิกจ่ายเงินให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงหรือตามที่ระเบียบกำหนด ยังคงดำเนินการเช่นเดิมเรื่อยมา ถือเป็นช่องทางหรือโอกาสทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เป็นการเอื้อประโยชน์ และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต ก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นเงิน ๑.๘๖ ล้านบาท ต่อมาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ส่งเงินคืนแล้วจำนวน ๐.๐๒ ล้านบาท คงเหลือจำนวน ๑.๘๔ ล้านบาท

๒. การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเพื่อศึกษาดูงานในต่างประเทศ

หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง เบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเพื่อศึกษาดูงานในต่างประเทศ ของผู้บริหาร และพนักงาน โครงการเตรียมความพร้อมด้านโอกาสและผลกระทบในการเปิดประตูเชื่อมต่อกลุ่มประเทศอาเซียน ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์และอิตาลีค่าลงทะเบียนคนละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท จัดโดยงานบริการวิชาการและกิจการพิเศษมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เป็นเงิน ๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการใช้งบประมาณที่ไม่คุ้มค่า ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ไม่สามารถนำมาต่อยอดและปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้ สิ้นเปลืองงบประมาณและใช้จ่ายเงินโดยไม่คำนึงถึงเงินที่มาจากภาษีของประชาชน ดังนี้

๑. การเดินทางไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ ไม่มีหนังสือตอบรับจากองค์กรหรือหน่วยงานที่ไปศึกษาดูงาน

๒. การไปศึกษาดูงานไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดที่เกี่ยวข้องกับการไปศึกษาดูงาน มีแต่สถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการและหลักสูตรการฝึกอบรมแต่อย่างใด รวมทั้งสถานที่ไปไม่สามารถนำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้

๓. จากเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายไม่พบว่าค่าลงทะเบียนจำนวนเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาทประกอบด้วยค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง และมียอดเป็นจำนวนเงินเท่าใด

๔. ไม่มีการจัดทำรายงานผลการไปศึกษาดูงานต่างประเทศ เพื่อส่งให้กระทรวงมหาดไทยผู้เดินทางไปต่างประเทศ ส่วนใหญ่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานแต่อย่างใด รวมทั้งมีจำนวนคนที่เป็นจำนวนมากเกินความจำเป็น และจากการสืบค้นข้อมูลบริษัททัวร์ ราคาทัวร์ จากการเปรียบเทียบราคาพบว่า มหาวิทยาลัยกำหนดค่าลงทะเบียนจำนวนเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท มีราคาสูงเกินจริง

๓. การตรวจสอบโครงการติดตั้งกล้องวงจรปิด

หน่วยงานแห่งหนึ่ง ได้จัดทำโครงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด โดยติดตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ ในจังหวัด รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๘ โครงการ งบประมาณ ๖๘๒,๕๕๓,๓๐๐.๐๐ บาท และตั้งงบประมาณงานซ่อมแซมและย้ายกล้องโทรทัศน์วงจรปิด จำนวน ๗ โครงการ งบประมาณ ๖๓,๖๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๗๔๖,๒๖๓,๓๐๐.๐๐ บาท

การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านความปลอดภัยบริเวณพื้นที่สาธารณะเสี่ยงภัยและเส้นทางคมนาคมชุมชน กำหนดวัตถุประสงค์โครงการ ดังนี้

๑. เพื่อสร้างความมั่นคงด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว และ/หรือ ที่พักอาศัย ในเขตพื้นที่ชุมชนในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ

๒. เพื่อให้ชุมชนในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ มีเครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวกและเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรักษาความปลอดภัย การปราบปรามและป้องกันการค้าอาชญากรรม และการจรจร ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๓. เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการของชุมชนในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ โดยใช้ภาพบันทึกไว้เป็นข้อมูลประกอบการนิศึกษาในโครงการพัฒนาชุมชนในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ ต่อไป

๔. เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยแบบยั่งยืนจากการตรวจสอบพบประเด็นข้อตรวจพบและข้อสังเกต ดังนี้

ข้อตรวจพบ กล้องโทรทัศน์วงจรปิดส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์โครงการ โดยพบว่า

๑. กล้องวงจรปิดตามโครงการฯ จำนวนมากไม่สามารถใช้งานได้

จากการตรวจสอบ พื้นที่ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามโครงการ ที่สถานีตำรวจภูธร ๑๓ แห่งพบว่า กล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามโครงการไม่สามารถใช้งานได้หรือไม่สามารถแสดงภาพได้ที่ห้องควบคุม จำนวน ๓๐๕ กล้อง จากกล้องทั้งหมดจำนวน ๗๒๓ กล้อง หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๖๓ ของจำนวนกล้องทั้งหมด

๒. ภาพที่ได้จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามโครงการบางภาพไม่ชัด

จากการตรวจสอบ พบว่า ภาพที่ได้จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบางภาพไม่ชัดเจน ภาพมัว แสงมากเกินไป ภาพมีแถบดำบัง ทำให้ไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานในกรณีเกิดเหตุต่าง ๆ ได้

๓. การดูแลและบำรุงรักษากล้องวงจรปิดและอุปกรณ์เป็นไปอย่างล่าช้า

พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๒ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยรับงบประมาณ

ผู้ใดจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพัน หรือโดยรู้อยู่แล้วยินยอมให้กระทำการดังกล่าวนั้น โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความรับผิดชอบทางอาญาซึ่งอาจได้รับตามกฎหมายอื่นแล้ว ผู้กระทำหรือผูยินยอมให้กระทำการดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบใช้เงินงบประมาณที่หน่วยรับงบประมาณได้จ่ายไปหรือต้องผูกพันจะต้องจ่าย ตลอดจนค่าสินไหมทดแทนใด ๆ ให้แก่หน่วยรับงบประมาณนั้น

บุคคลภายนอกผู้ได้รับประโยชน์จากการกระทำตามวรรคหนึ่ง จะต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้กระทำการฝ่าฝืนด้วย เว้นแต่จะแสดงได้ว่าตนได้กระทำไปโดยสุจริต ไม่รู้เท่าถึงการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติหรือระเบียบดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้พักท้วงคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือได้บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือแล้วว่า การที่จะปฏิบัติตามคำสั่งนั้นอาจไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบ

วินัยการเงินการคลังตาม พ.ร.บ.การเงินการคลังของรัฐพ.ศ.๒๕๖๑

หมวด ๓ วินัยการเงินการคลัง(หากไม่ปฏิบัติตามอาจมีความผิด)

มาตรา ๕ คณะรัฐมนตรีต้องรักษาวินัยในกิจการที่เกี่ยวกับเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้อย่างเคร่งครัด

ในการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ การจัดหารายได้ การใช้จ่าย การบริหารการเงินการคลัง และการก่อหนี้ คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาประโยชน์ที่รัฐหรือประชาชนจะได้รับ ความคุ้มค่า และภาระการเงินการคลังที่เกิดขึ้นแก่รัฐ รวมถึงความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างรอบคอบ

คณะรัฐมนตรีต้องไม่บริหารราชการแผ่นดินโดยมุ่งสร้างคามนิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว

มาตรา ๓๗ หน่วยงานของรัฐจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย

มาตรา ๓๘ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎ หรือตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

มาตรา ๔๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ หรือตามกฎระเบียบของหน่วยงานของรัฐโดยเคร่งครัด โดยต้องดำเนินการด้วยความสุจริต คุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้

มาตรา ๖๕ การจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย การก่อหนี้ผูกพัน และการบริหารทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยต้องพิจารณาผลสัมฤทธิ์ คุ้มค่า ความประหยัด และภาระทางการคลังที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

ความรับผิดชอบทางวินัยการเงินการคลัง

(๑) กรณีตรวจพบข้อบกพร่องในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

๑. ในกรณีไม่มีลักษณะเป็นการทุจริตและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะแจ้งให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อกำกับดูแลมิให้เกิดข้อบกพร่องอีกก็ได้

๒. ในกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจหรือมีลักษณะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้ผู้รับตรวจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการชดเชยค่าเสียหายต่อรัฐหรือหน่วยรับตรวจต่อไป หรือดำเนินการทางวินัย แล้วแต่กรณี และเมื่อผู้รับตรวจดำเนินการแล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทราบ

สำหรับกรณีที่ผู้รับตรวจไม่ดำเนินการตาม ๑. หรือ ๒. โดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะเสนอต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้รับตรวจผู้นั้นก็ได้

(๒) ในกรณีตรวจพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และเป็นกรณีที่ไม่อาจถูกดำเนินการตามมาตรา ๕๕ วรรคสาม หรือมาตรา ๕๖ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสนอต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้นั้น (มาตรา ๕๗)

การกำหนดโทษทางปกครอง

๑.ภาคทัณฑ์

๒.คำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน

๓.ปรับทางปกครอง โดยการลงโทษปรับทางปกครอง จะลงโทษปรับเป็นเงินเกินเงินเดือน สิบสองเดือนของผู้ถูกลงโทษมิได้

สารพันปัญหาของมหาลัยกับหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

นายมนต์เกียรติ เจริญผล
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

เงินแผ่นดินนั้น คือ เงินของประชาชนทั้งชาติ

เงินแผ่นดิน ประกอบด้วย

- เงินงบประมาณ
- เงินนอกงบประมาณ (เงินรายได้ ค่าธรรมเนียม เงินบริจาค ฯลฯ)
- เงินกู้
- ดอกผล หรือสิทธิประโยชน์

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

➤ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ตรวจเงินแผ่นดิน”

หมายความว่า ตรวจสอบการเงิน รวมถึงตรวจการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหารเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของ หน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความรับผิดชอบหรืออำนาจใช้จ่ายของหน่วยรับตรวจว่า....

๑. เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือระเบียบแบบแผนการปฏิบัติราชการ หรือไม่

และ

๒. ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพหรือไม่

รวมถึงการตรวจสอบรายงานทางการเงิน และการตรวจสอบอื่นตามที่กำหนดไว้ใน พรบ.สดง.

ทางลาด(ทำให้)คนพิการ

สักแต่ว่าทำของจริง

พฤติกรรม

- การใช้รถยนต์ราชการไปธุระส่วนตัว
- การเบิกจ่ายน้ำมันเห็บ

ตรวจสอบแล้วพบว่า
กระทำผิดจริง

หากเป็นการกระทำผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรงจะถูกลงโทษ **ปลดออก**
หรือ **ไล่ออก** จากราชการ

ผลประโยชน์ทับซ้อน
คดีทุจริตใช้รถหลวง
เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

หลักกฎหมายมหาชน

หลักกฎหมายเอกชน

จนท.ของรัฐที่ได้รับการ
แต่งตั้งตามกฎหมาย

ประชาชนทั่วไป

หลักการ

จะกระทำการสิ่งใดได้ **ต้อง** มี
กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
ของทางราชการกำหนดให้
อำนาจไว้เท่านั้น
(กฎหมายจำกัดสิทธิ์)

สามารถกระทำการสิ่งใดๆ
ได้ทุกอย่าง ถ้าไม่มีกฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับของทาง
ราชการห้ามไว้

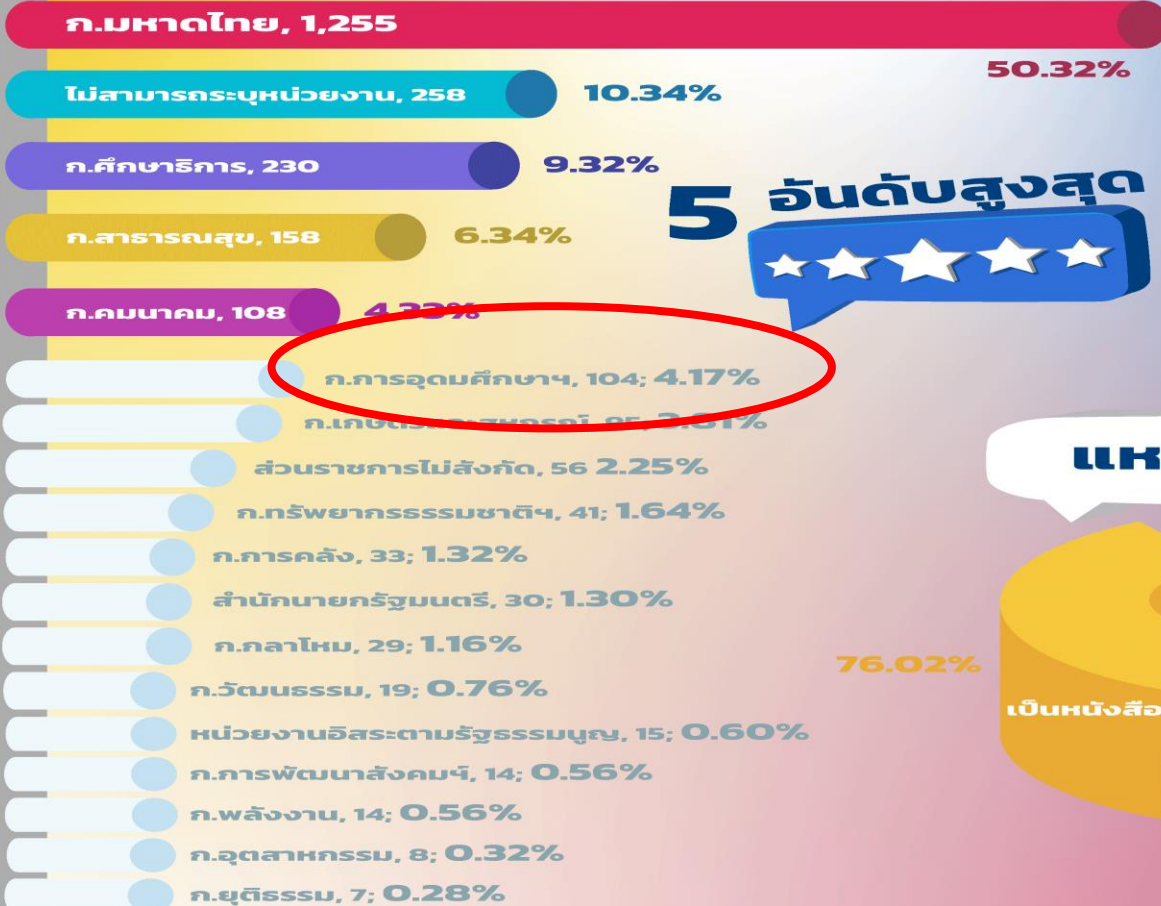
ภาพการประดิษฐ์กล้องถ่ายภาพ กล้องแรกของโลก

สถิติร้องเรียนกับ สตง. ปี 65

หน่วย : เรื่อง

5 อันดับสูงสุด
★★★★★

แหล่งที่มา

หน่วย : เรื่อง

5 อันดับต่ำสุด
★★★★★

เอาเงินหลวงเข้าฝากในบัญชีส่วนตัว อาจผิดวินัยร้ายแรง

สมุดคู่ฝาก บัญชีเงินฝากออมทรัพย์

SAVINGS ACCOUNT PASSBOOK

+++++ นายเที่ยงวัน นักวิชาการการเงิน และบัญชีของสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เบิกเงินจากบัญชีเงินฝากกองทุน เพื่อจ่ายให้กับนักวิจัย 2 ราย เป็นเงิน 2.3 แสนบาทเศษ (รายแรก 1.36 แสนบาท รายที่สอง 1 แสนบาท) เมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายเงิน นายเที่ยงวันได้โอนเงินให้รายแรกเพียงรายเดียว ส่วนรายที่สองไม่ได้โอนเงินให้ แต่กลับนำเงินไปฝากกับบัญชีส่วนตัวเป็นเวลานาน 56 วัน จนนักวิจัยรายที่สองทวงถาม จึงได้โอนเงินไปในภายหลัง

“ พฤติการณ์ของนายเที่ยงวัน เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง สถานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อ让自己人ได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ (คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 334/2557)

ทำให้ นาย ข. ที่เป็นพนักงานการเงินและบัญชี อาศัยช่องทางดังกล่าว นำใบเสร็จรับเงินที่มีการจ่ายเงินไปแล้วมาเบิกจ่ายซ้ำหลายครั้งต่อเนื่องเป็นเวลานาน ซึ่งหาก นาง ก. ได้ตรวจสอบตามหน้าที่มาตั้งแต่ต้น ก็จะทำให้ นาย ข. ไม่กล้ากระทำการทุจริต หรืออาจตรวจพบการทุจริตได้ไม่ยาก ความเสียหายก็จะน้อยลง การไม่ติดตามหรือดำเนินการใด ๆ จึงเป็นการไม่ใส่ใจปฏิบัติหน้าที่และไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ

นาย ข.

CORRUPTION
CORRUPTION
CORRUPTION
CORRUPTION
CORRUPTION

3.

วินัยการเงินการคลังตาม พรบ.ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๖๒ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม...

พรบ.วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๘๐ การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กล่าวหาญ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ในกรณีมีการกระทำผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การสั่งลงโทษทางปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

กรอบวินัยการเงินการคลัง

- ส่วนที่ 1 รายได้
- ส่วนที่ 2 รายจ่าย
- ส่วนที่ 3 การจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ
- ส่วนที่ 4 การก่อหนี้และการบริหารหนี้
- ส่วนที่ 5 เงินนอกงบประมาณและทุนหมุนเวียน
- ส่วนที่ 6 การคลังท้องถิ่น

(พ่อ) : คราวหน้าถ้าเอ็งสอบ ตกอีก
ครั้งไม่ต้องมาเรียกว่า พ่อ

(ลูก) : ครับ...

@ หลังการประกาศผลการ สอบไล่

(พ่อ) : ผลสอบเป็นไงบ้างลูก

(ลูก) : โครลูกมึง !!!

วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ 1 รายได้(มาตรา 31 - 36)

หลักการ : รายได้แผ่นดินต้องนำส่งคลัง

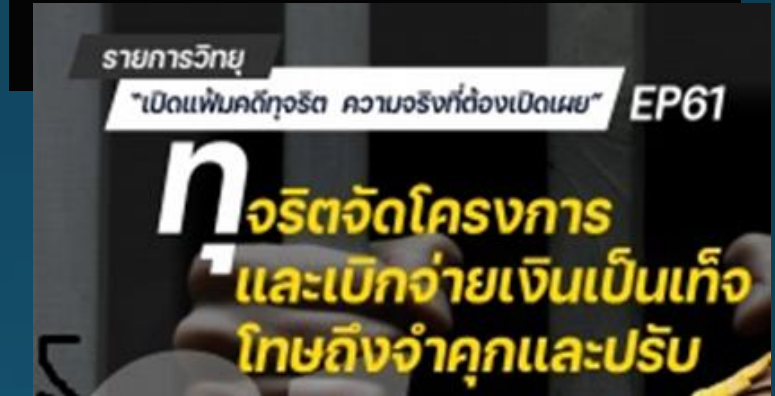
มาตรา ๓๔ บรรดาเงินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็น
กรรมสิทธิ์ ไม่ว่าจะได้รับ ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือได้รับ
ชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจาก การให้ใช้ทรัพย์สินหรือ
เก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการให้นำส่งคลังตามระเบียบที่รัฐมนตรี
กำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ผิดตรงไหน

ชำแหละโกงงบ []
ไม่ลงพื้นที่นั่งเทียนอนุมัติโครงการ

วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ 1 รายได้(มาตรา 31 - 36)

หลักการ : รายได้แผ่นดินต้องนำส่งคลัง

- พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลัง มาตรา 34 “บรรดาเงินที่หน่วยงานของรัฐได้จัดเก็บ หรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา...ให้นำส่งคลังตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่ จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น...”

- ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และนำเงินส่งคลัง ข้อ 101 “เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการให้นำส่ง หรือนำฝากคลังภายในเวลาที่กำหนด....”(เช่น เงินสด/เช็ค ให้นำส่งหรือนำฝากในวันที่รับหรืออย่างช้าในวันถัดไป เป็นต้น)
- ระเบียบ/ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยฯ เกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงิน

รับเงินแล้วเก็บไว้ไม่นำส่งคลัง หรือจัดเก็บเงินหรือค่าธรรมเนียมแล้วไม่นำส่ง จน
สตง.ตรวจเจอ

วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ 2 รายจ่าย (มาตรา 37 - 43)

หลักการ : การก่อกั้นผูกพันหรือจ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐต้องอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย โดยต้องคำนึงถึงความโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด

มาตรา ๓๗ หน่วยงานของรัฐจะก่อกั้นผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ ตามกฎหมาย การก่อกั้นผูกพันและการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงาน ต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด โดยพิจารณาเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และ ประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐ และต้องเป็นไปตามรายการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงาน ของรัฐนั้นด้วย

มาตรา ๓๘ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของ หน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎ หรือ ตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

“มาทะเลไม่หนีร้อนก็หนีรัก ส่วนเราหนีงาน”

watchdog.act

ปฏิบัติการหมาเฝ้าบ้าน

**ตำบลละ 5 ล้าน
ซ่อมหลังคาทาสีโรงเรียนร้าง**

**ยักยอกเงิน
ค่าชุดนักเรียน - อาหารกลางวัน**

@thaich8news | YouTube | ข่าวช่อง8

“ใครๆก็ดู” กดเลข 27

**ปลอมลายเซ็น
ยักยอกเงินหลวง 33 ล้าน**

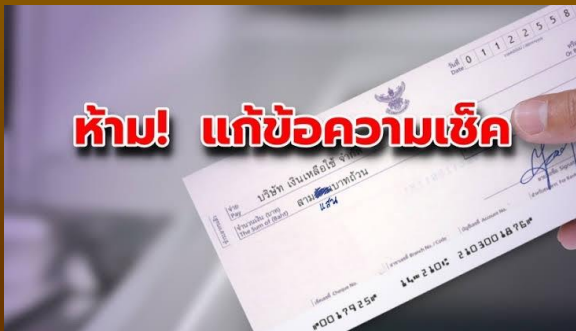
34 HD
AMARIN NEWS

พรบ.วินัยการเงินการคลังของรัฐพ.ศ.๒๕๖๑

หมวด ๓ วินัยการเงินการคลัง(หากไม่ปฏิบัติตามอาจมีความผิด)

มาตรา ๓๘ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎ หรือตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2562 ข้อ 37 ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือกฎ หรือตามที่ได้รับอนุญาต

วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ 2 รายจ่าย (มาตรา 37 - 43)

หลักการ : การก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐต้องอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย โดยต้องคำนึงถึงความโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด

มาตรา ๓๗ หน่วยงานของรัฐจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ ตามกฎหมาย การก่อหนี้ผูกพันและการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงาน ต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด.....

มาตรา ๓๘ การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และ การนำเงินส่งคลัง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

-ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2562 ข้อ 35 การจ่ายเงินให้กระทำเฉพาะที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง กำหนดไว้ หรือมติกรม.อนุญาตให้จ่าย หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง และผู้มีอำนาจได้อนุมัติให้จ่ายได้

-กฎหมายและระเบียบเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

กรณีเบิกจ่ายเงินโดยไม่มีการดูงานจริง ไม่มีสัญญาหรือการก่อสร้างจริง หรือทำหลักฐานเท็จ แล้วปลอมลายเซ็นผู้มีอำนาจเบิกเงินไป

วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ 3 การจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ (มาตรา 44 - 48)

หลักการ : ต้องเป็นไปตามกฎหมาย โดยต้องพิจารณาประโยชน์ของรัฐและประชาชน
ความคุ้มค่า และประหยัด

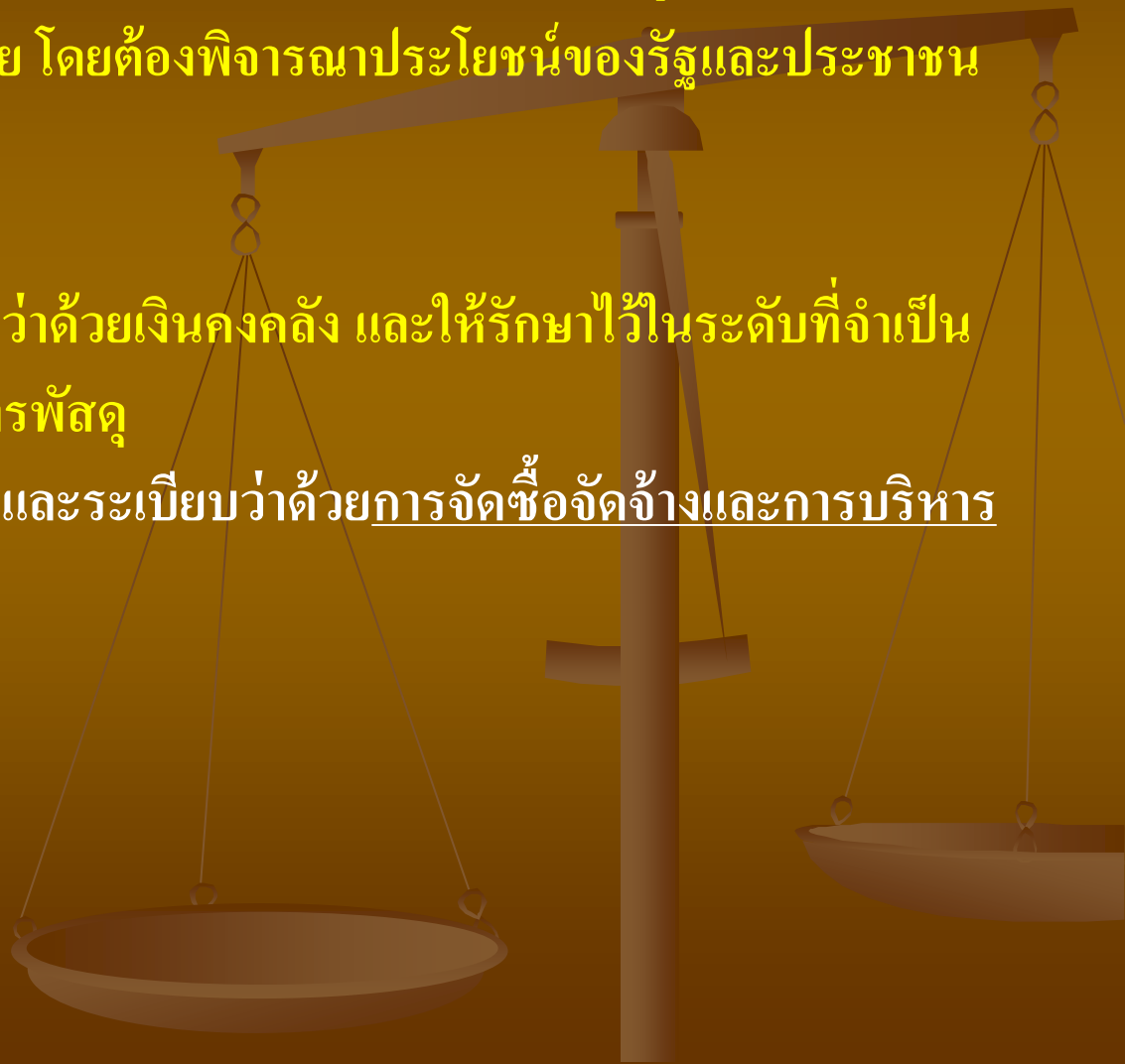
□ การบริหารเงินคงคลัง

หลักการ : เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และให้รักษาไว้ในระดับที่จำเป็น

□ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

หลักการ : เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร

พัสดุภาครัฐ

หลักเกณฑ์การจัดหาที่ดี (มาตรา ๘)

(๑) คຸ້มคຳ โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสมและมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

(๒) โปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน

(๓) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสม โดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

(๔) ตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

การจัดหา

ปีงบประมาณ 2558

อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์

ตั้งเรื่องจัดซื้อผ้าห่มกันหนาว กับบริษัท

จำนวน กว่า 4,100 ผืน
ในราคาผืนละ 200 บาท
วงเงิน 8 แสนบาทเศษ

คำพิพากษาฎีกาที่ 2291/2517
ปล่อยให้ผู้รับจ้าง ใช้วัสดุ
คุณภาพต่ำ เป็นการทุจริต

การกำหนดความต้องการ

เพื่อให้มีการจัดหาพัสดุที่

มีประโยชน์ใช้สอย

เหมาะสม โดยผู้มีหน้าที่

รับผิดชอบบริหารพัสดุ

ควรจัดหาพัสดุที่มี

คุณสมบัติถูกต้องตรง

ตามวัตถุประสงค์การใช้

งานของผู้ต้องการใช้เพื่อให้การจัดหา

จริง

พัสดุ

มี

ประสิทธิภาพ โดยผู้มี

หน้าที่รับผิดชอบ

บริหารพัสดุควร

จัดหาพัสดุใน

จำนวนที่ถูกต้อง

เพียงพอและ

ทันเวลาแก่การใช้

ปฏิบัติงาน

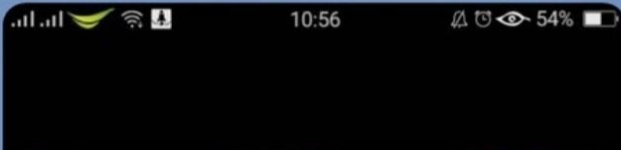
เพื่อนำไปสู่การ
จัดทำคำขอ
งบประมาณของ
หน่วยงาน

ทางไผ ทางมัน ย้อน
มันบ่ถึกกัน ..

2 ล้อผ่านไป

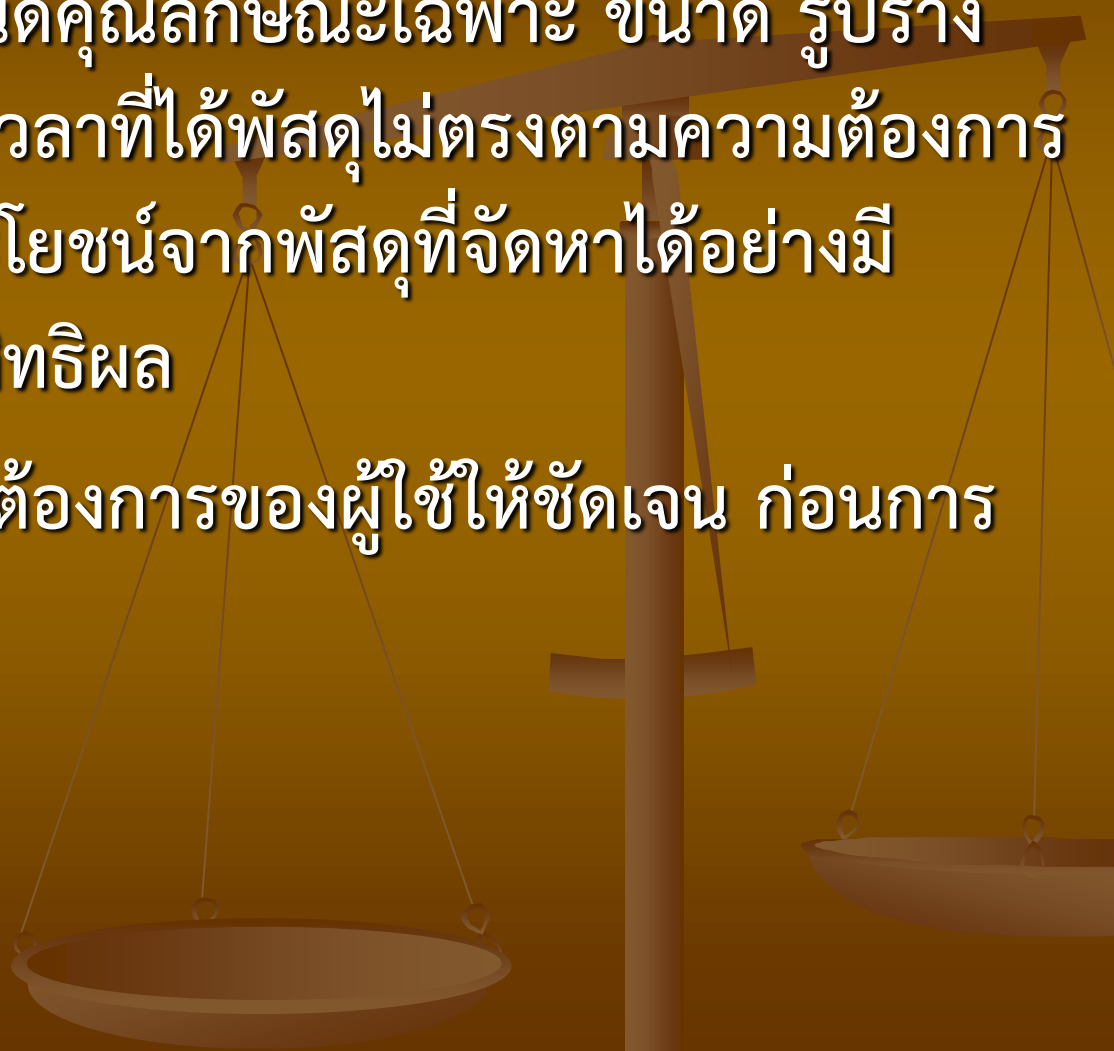
ผอ

ความเสี่ยงในขั้นตอนการกำหนด

ความต้องการ

- การกำหนดความต้องการที่ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาการออกแบบหรือการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ ขนาด รูปร่าง จำนวน ตำแหน่ง และเวลาที่ได้พัสดุไม่ตรงตามความต้องการ ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากพัสดุที่จัดหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ไม่มีการสอบถามความต้องการของผู้ใช้ให้ชัดเจน ก่อนการจัดทำงบประมาณ

แผนการจัดซื้อจัดจ้างตามลักษณะงาน

- 1.การจัดซื้อวัสดุ/ครุภัณฑ์
- 2.งานจ้างก่อสร้าง เช่น ก่อสร้างอาคาร ก่อสร้างชลประทาน ก่อสร้างสะพาน รวมถึง งานซ่อมแซมปรับปรุงอาคารตามค่านิยม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้าง
- 3.งานจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง เช่น งานจ้างทำความสะอาด งานจ้างทำของ งานจ้างซ่อมบำรุง งานจ้างอื่นๆ

ขั้นตอนการวางแผนการจัดหา

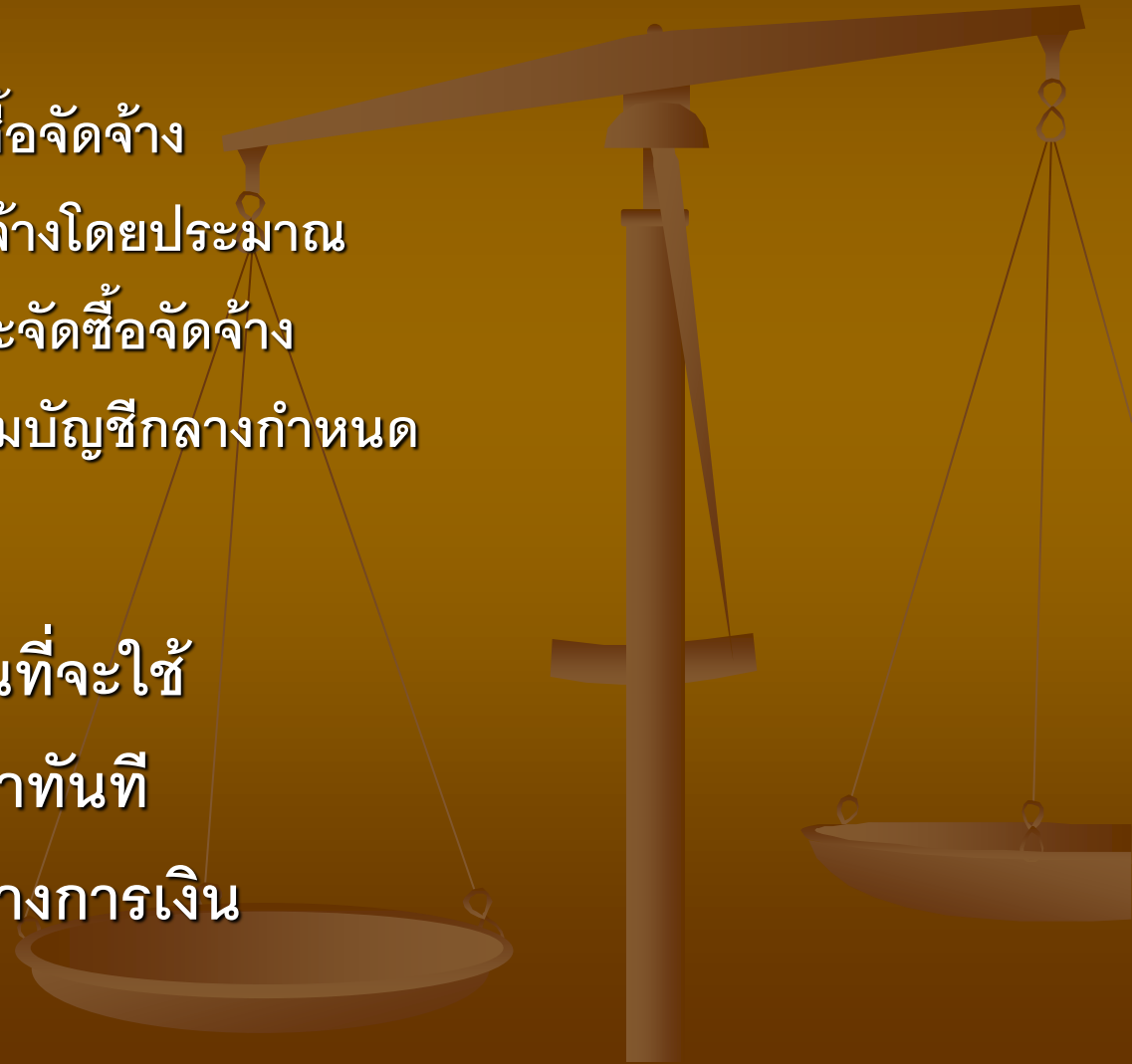
- ต้องมีการ วางแผน(พ.ร.บ.มาตรา ๑๑และระเบียบ ข้อ ๑๑)

โดยแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีให้ประกอบด้วยรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อโครงการที่จะจัดซื้อจัดจ้าง
- (๒) วงเงินที่จะจัดซื้อจัดจ้างโดยประมาณ
- (๓) ระยะเวลาที่คาดว่าจะจัดซื้อจัดจ้าง
- (๔) รายการอื่นตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

และ จัดหาตามแผน

- ✓ หลังทราบยอดเงินที่จะใช้
- ✓ ให้พร้อมทำสัญญาทันที
- ✓ เมื่อได้รับอนุมัติทางการเงิน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะเฉพาะของพืชดัด

มาตรา ๕ การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพืชดัดที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานของรัฐ คำนึงถึง

- ❖ คุณภาพ
- ❖ เทคนิค
- ❖ **วัตถุประสงค์**ของการจัดซื้อจัดจ้างพืชดัด
- ❖ **ห้ามมิให้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะ**ของพืชดัดให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ
- ❖ เว้นแต่พืชดัดที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างนั้นมียี่ห้อเดียวหรือจะต้องใช้ชื่อของยี่ห้อใดก็ให้ระบุยี่ห้อนั้นได้

ความสำคัญของ TOR

TOR มีความสำคัญมากต่อคุณภาพของงานซื้อหรือจ้าง/พัสดุ และ TOR เป็นเอกสารอ้างอิงที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้าง/สัญญาซื้อขาย ซึ่งต้องมีความชัดเจนเพียงพอต่อการตรวจรับของคณะกรรมการทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพของงาน/พัสดุ ให้เป็นตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งาน ประหยัด เกิดประโยชน์สูงสุด

TOR ประกอบด้วยหัวข้ออย่างน้อยดังนี้

- ความเป็นมา
- วัตถุประสงค์
- คุณสมบัติของผู้เสนอราคา
- แบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ/ขอบเขตของงาน
- ระยะเวลาดำเนินการ
- ระยะเวลาส่งมอบงาน หรือส่งมอบของ
- วงเงินในการจัดหา
- ราคากลาง
- หลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอ
- การรับประกันความชำรุดบกพร่อง(ถ้ามี)
- เงื่อนไขการชำระเงิน
- ค่าปรับ
- กำหนดขึ้นราคา

หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๒๔ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเร่งรัดการปฏิบัติงานตามสัญญาและการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ

การกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ

๑.๑ มูลค่าสุทธิของกิจการ

๑.๑.๑ กรณีผู้ยื่นข้อเสนอเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่งได้จดทะเบียนเกินกว่า ๑ ปี ต้องมีมูลค่าสุทธิของกิจการ จากผลต่างระหว่างสินทรัพย์สุทธิหักด้วยหนี้สินสุทธิ ที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินที่มีการตรวจรับรองแล้ว ซึ่งจะต้องแสดงค่าเป็นบวก ๑ ปีสุดท้ายก่อนวันยื่นข้อเสนอ

๑.๑.๒ กรณีผู้ยื่นข้อเสนอเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งยังไม่มีงบแสดงฐานะการเงินกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ให้พิจารณาการกำหนดมูลค่าของทุนจดทะเบียน โดยผู้ยื่นข้อเสนอจะต้องมีทุนจดทะเบียนที่เรียกชำระมูลค่าหุ้นแล้ว ณ วันที่ยื่นข้อเสนอ ดังนี้

(๑) มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างไม่เกิน ๑ ล้านบาท ไม่ต้องกำหนดทุนจดทะเบียน

(๒) มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างเกิน ๑ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๔ ล้านบาท ต้องมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า ๑ ล้านบาท

.....

(๕) มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างเกิน ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ต้องมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ล้านบาท

หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๒๔ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเร่งรัดการปฏิบัติงานตามสัญญาและการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ

การกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ

๑.๑ มูลค่าสุทธิของกิจการ

๑.๑.๓ สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งที่มีวงเงินเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป กรณีผู้ยื่นข้อเสนอเป็นบุคคลธรรมดา ให้พิจารณาจากหนังสือรับรองบัญชีเงินฝากไม่เกิน ๕๐ วัน ก่อนวันยื่นข้อเสนอ โดยต้องมีเงินฝากคงเหลือในบัญชีธนาคารเป็นมูลค่า ๑ ใน ๔ ของมูลค่างบประมาณของโครงการ และหากเป็นผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกจะต้องแสดง หนังสือรับรองบัญชีเงินฝากที่มีมูลค่าดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งในวันลงนามในสัญญา

๑.๑.๔ กรณีที่ผู้ยื่นข้อเสนอ ไม่มีมูลค่าสุทธิของกิจการหรือทุนจดทะเบียน หรือมีแต่ไม่เพียงพอที่จะเข้ายื่นข้อเสนอ ผู้ยื่นข้อเสนอสามารถขอวงเงินสินเชื่อ โดยต้องมีวงเงินสินเชื่อ ๑ ใน ๔ ของมูลค่างบประมาณของโครงการหรือรายการที่ยื่นข้อเสนอในแต่ละครั้ง

ไม่ใช้กับกรณี ดังนี้

- ผู้ยื่นข้อเสนอเป็นหน่วยงานของรัฐ
- นิติบุคคลตามกฎหมายไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ
- งานก่อสร้าง ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมบัญชีกลาง

หนังสือเวียนที่น่าสนใจ

- หนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ กรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๒๕ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในแบบประกาศและแบบเอกสารประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding)
- แก้ไขปัญหาการรั่วไหลของข้อมูลที่จัดเก็บไว้ในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) และสอดคล้องกับการปรับปรุงกระบวนการเสนอราคา ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding)
- กำหนดเวลาเสนอราคา โดยให้หน่วยงานของรัฐกำหนดช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในการเสนอราคา ซึ่งมี ๒ ช่วง คือ ๐๕.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. หรือ ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
- ห้ามมิให้ หน่วยงานของรัฐขายเอกสารประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์
- มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖

การจัดทำราคากลาง

“ราคากลาง” หมายความว่า ราคาเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่สูงขึ้น
ข้อเสนอได้ยื่นเสนอไว้ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(๑) ราคาที่ได้มาจากการคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการราคากลางกำหนด

(๒) ราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ

(๓) ราคามาตรฐานที่สำนักงบประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด

(๔) ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด

(๕) ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลาสองปีงบประมาณ

(๖) ราคาอื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ

ในกรณีที่มีราคาตาม (๑) ให้ใช้ราคาตาม (๑) ก่อน ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) แต่มี

ราคาตาม (๒) หรือ (๓) ให้ใช้ราคาตาม (๒) หรือ (๓) ก่อน โดยจะใช้ราคาใดตาม (๒) หรือ (๓)

ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) (๒) และ

(๓) ให้ใช้ราคาตาม (๔) (๕) หรือ (๖) โดยจะใช้ราคาใดตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้คำนึงถึง

ประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

ราคากลาง(มาตรา ๔)

- (๑) ราคาที่ได้มาจากการคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการราคากลางกำหนด
- (๒) ราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ
- (๓) ราคามาตรฐานที่สำนักงานประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด

เช่น ราคายาและเวชภัณฑ์ที่ไม่ใช่ยา ให้ใช้ราคามาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ให้ใช้ราคามาตรฐานของกระทรวงดิจิทัลฯ ราคาที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง ให้ใช้ราคาประเมินของกรมที่ดินหรือกรมธนารักษ์ หรือราคาสินค้าวัตรกรรมที่สำนักงานประมาณกำหนด เป็นต้น

- (๔) ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด

- ให้ระบุชื่อบริษัท/ห้างร้าน/เว็บไซต์ที่สืบราคา โดยไม่จำเป็นต้องลงราคาของแต่ละรายที่ไปสืบมา
- กรณีราคาที่เสนอแตกต่างจากราคากลางเกินร้อยละ ๑๕ ให้แจ้ง สตง. ด้วย
- ราคากลางที่ไม่สามารถดำเนินการได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่หัวหน้าหน่วยงานได้เห็นชอบ ให้มีการทบทวนราคากลางให้เป็นปัจจุบัน

- (๕) ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลาสองปีงบประมาณ

ห้องเกือบ 30 ตัว
ขาดอก ติดไปเพื่อ!! เจ้าหน้าที่

/ เย็นยันชาติหน้า /

ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำราคากลาง

- กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง
- คำนวณปริมาณงานผิดพลาด
- กก.กำหนดราคากลาง 100 %
- ฝ่ายพัสดุ - %
- ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น-กลาง/ผู้ผ่านงาน - %
- ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง/ผู้อนุมัติ - %

- กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง
- ใช้ค่า Factor F / ราคาวัดดู ไม่ถูกต้อง
- กก.กำหนดราคากลาง 70 %
- ฝ่ายพัสดุ 15 %
- ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น-กลาง/ผู้ผ่านงาน 10 %*
- • ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง/ผู้อนุมัติ 5 %*

หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๒๔ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเร่งรัดการปฏิบัติงานตามสัญญาและการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ

การกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ

๑.๑ มูลค่าสุทธิของกิจการ

๑.๑.๑ กรณีผู้ยื่นข้อเสนอเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่งได้จดทะเบียนเกินกว่า ๑ ปี ต้องมีมูลค่าสุทธิของกิจการ จากผลต่างระหว่างสินทรัพย์สุทธิหักด้วยหนี้สินสุทธิ ที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินที่มีการตรวจรับรองแล้ว ซึ่งจะต้องแสดงค่าเป็นบวก ๑ ปีสุดท้ายก่อนวันยื่นข้อเสนอ

๑.๑.๒ กรณีผู้ยื่นข้อเสนอเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งยังไม่มีงบแสดงฐานะการเงินกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ให้พิจารณาการกำหนดมูลค่าของทุนจดทะเบียน โดยผู้ยื่นข้อเสนอจะต้องมีทุนจดทะเบียนที่เรียกชำระมูลค่าหุ้นแล้ว ณ วันที่ยื่นข้อเสนอ ดังนี้

(๑) มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างไม่เกิน ๑ ล้านบาท ไม่ต้องกำหนดทุนจดทะเบียน

(๒) มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างเกิน ๑ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๔ ล้านบาท ต้องมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า ๑ ล้านบาท

.....

(๕) มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างเกิน ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ต้องมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ล้านบาท

หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๒๔ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเร่งรัดการปฏิบัติงานตามสัญญาและการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ

การกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ

๑.๑ มูลค่าสุทธิของกิจการ

๑.๑.๓ สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งที่มีวงเงินเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป กรณีผู้ยื่นข้อเสนอเป็นบุคคลธรรมดา ให้พิจารณาจากหนังสือรับรองบัญชีเงินฝากไม่เกิน ๕๐ วัน ก่อนวันยื่นข้อเสนอ โดยต้องมีเงินฝากคงเหลือในบัญชีธนาคารเป็นมูลค่า ๑ ใน ๔ ของมูลค่างบประมาณของโครงการ และหากเป็นผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกจะต้องแสดง หนังสือรับรองบัญชีเงินฝากที่มีมูลค่าดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งในวันลงนามในสัญญา

๑.๑.๔ กรณีที่ผู้ยื่นข้อเสนอ ไม่มีมูลค่าสุทธิของกิจการหรือทุนจดทะเบียน หรือมีแต่ไม่เพียงพอที่จะเข้ายื่นข้อเสนอ ผู้ยื่นข้อเสนอสามารถขอวงเงินสินเชื่อ โดยต้องมีวงเงินสินเชื่อ ๑ ใน ๔ ของมูลค่างบประมาณของโครงการหรือรายการที่ยื่นข้อเสนอในแต่ละครั้ง

ไม่ใช้กับกรณี ดังนี้

- ผู้ยื่นข้อเสนอเป็นหน่วยงานของรัฐ
- นิติบุคคลตามกฎหมายไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ
- งานก่อสร้าง ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมบัญชีกลาง

หนังสือเวียนที่น่าสนใจ

- หนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ กรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๒๕ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในแบบประกาศและแบบเอกสารประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding)
- แก้ไขปัญหาการรั่วไหลของข้อมูลที่จัดเก็บไว้ในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) และสอดคล้องกับการปรับปรุงกระบวนการเสนอราคา ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding)
- กำหนดเวลาเสนอราคา โดยให้หน่วยงานของรัฐกำหนดช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในการเสนอราคา ซึ่งมี ๒ ช่วง คือ ๐๕.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. หรือ ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
- ห้ามมิให้ หน่วยงานของรัฐขายเอกสารประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์
- มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖

๕. ขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

กำหนดให้มี ๓ วิธี ดังนี้

๑) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป : เชิญชวน
ผู้ประกอบการทั่วไปที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่
กำหนดให้เข้ายื่นข้อเสนอ

๒) วิธีคัดเลือก : เชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติ
ตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๓ รายให้เข้ายื่น
ข้อเสนอ เว้นแต่ ในงานนั้นมีผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรง
ตามที่กำหนดน้อยกว่าสามราย

๓) วิธีเฉพาะเจาะจง : เชิญชวนผู้ประกอบการที่มี
คุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้า
ยื่นข้อเสนอหรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคา

มุกดาหาร

เสาไฟหงส์ทอง ตั้งถึยบ

เพชรบูรณ์

พังงา

ระยอง

เชียงใหม่

สมุทรปราการ

หลักเกณฑ์และวิธีการซื้อหรือจ้าง

วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป

หน่วยงานของรัฐเชิญชวนให้
ผู้ประกอบการทั่วไปที่มีคุณสมบัติ
ตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดเข้ายื่น
ข้อเสนอ

วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-market)

วงเงินเกิน 5 แสนบาท และ
เป็นสินค้าไม่ซับซ้อนหรือเป็น
สินค้าหรืองานบริการที่มี
มาตรฐาน และได้กำหนดไว้ใน
ระบบ e-Catalog

วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)

วงเงินเกิน 5 แสนบาท และ
เป็นสินค้าไม่ได้กำหนดในระบบ
e-Catalog

วิธีสอบราคา

วงเงินเกิน 5 แสนบาท
แต่ไม่เกิน 5 ล้านบาท
ภายใต้เงื่อนไข กรณีหน่วยงาน
ของรัฐตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีข้อจำกัด
ในการใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ต
ทำให้ไม่สามารถดำเนินการผ่าน
ระบบ e-market หรือระบบ
e-bidding ได้

หลักการ
ให้เลือกใช้วิธี
ประกาศเชิญ
ชวนทั่วไปก่อน

ข้อยกเว้น
พิจารณาแล้ว
เข้าเงื่อนไข
วิธีอื่น

วิธีคัดเลือก

หน่วยงานของรัฐเชิญชวน
เฉพาะผู้ประกอบการที่มี
คุณสมบัติตรงตามที่กำหนด
ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า 3 ราย
ให้เข้ายื่นข้อเสนอ
เว้นแต่ มีผู้ประกอบการที่มี
คุณสมบัติตรงตามกำหนด
น้อยกว่า 3 ราย

ภายใต้เงื่อนไข
มาตรา 56 วรรคหนึ่ง (1) (ก)-(ข)

- (ก) ดำเนินการด้วยวิธีประกาศเชิญ
ชวนทั่วไปแล้วไม่ได้ผล
- (ข) คุณลักษณะเฉพาะเป็นพิเศษ/
ซับซ้อน/ต้องใช้ฝีมือเฉพาะ/
มีความชำนาญพิเศษ/มีทักษะ
สูง/จำนวนจำกัด
- (ค) มีความจำเป็นเร่งด่วน
- (ง) ลักษณะการใช้งาน/จำกัดทาง
เทคนิคต้องระบุยี่ห้อ
- (จ) จำเป็นต้องซื้อโดยตรงจาก
ต่างประเทศ
- (ฉ) ใช้ในราชการลับ
- (ช) จำเป็นต้องถอดตรวจก่อนเพื่อ
ประเมินค่าใช้จ่าย
- (ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

- มาตรา 56 วรรค 3 การจัดซื้อ
จัดจ้างของหน่วยงานรัฐใน
ต่างประเทศ

วิธีเฉพาะเจาะจง

เชิญชวนผู้ประกอบการที่มี
คุณสมบัติตรงตามที่กำหนด
รายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่น
ข้อเสนอหรือให้เข้ามาเจรจา
ต่อรองราคากับหน่วยงาน
ของรัฐ รวมทั้งการจัดซื้อ
จัดจ้างพัสดุวงเงินเล็กน้อย

ภายใต้เงื่อนไข
มาตรา 56 วรรคหนึ่ง (2) (ก)-(ข)

- (ก) ดำเนินการด้วยวิธีประกาศเชิญ
ชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก/
ใช้วิธีคัดเลือกแล้วไม่ได้ผล
- (ข) ไม่เกินวงเงินที่กำหนดใน
กฎกระทรวง (ไม่เกิน 5 แสนบาท)
- (ค) มีผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติ
เพียงรายเดียว
- (ง) มีความจำเป็นต้องใช้พัสดุโดย
ฉุกเฉิน
- (จ) เกี่ยวพันกับพัสดุที่ซื้อไว้ก่อนแล้ว
- (ฉ) เป็นพัสดุจะขายทอดตลาดโดย
หน่วยงานของรัฐ
- (ช) ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้างที่ต้องซื้อ
เฉพาะแห่ง
- (ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

- มาตรา 56 วรรค 3 การจัดซื้อจัด
จ้างของหน่วยงานรัฐในต่างประเทศ
- การเช่าสิ่งหาปริมาณทรัพย์ตามข้อ 93

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอสำหรับ

การซื้อหรือจ้าง

วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือก ให้พิจารณาถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐ และวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- การซื้อหรือจ้าง ที่มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่เป็นมาตรฐาน มีคุณภาพดีเพียงพอตามความต้องการใช้งาน และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ให้ใช้เกณฑ์ราคา โดยคัดเลือกผู้เสนอราคาต่ำสุดเป็นผู้ชนะ
- การซื้อหรือจ้างพัสดุที่มีความซับซ้อน มีเทคโนโลยีสูง หรือมีเทคนิคเฉพาะ จำเป็นต้องคัดเลือกพัสดुकุณภาพดี ตามความต้องการใช้งานและเป็นประโยชน์ของหน่วยงาน สามารถใช้เกณฑ์ราคาประกอบเกณฑ์อื่น โดยพิจารณาคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอราคาที่มีคุณภาพและคุณสมบัติถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งได้คะแนนรวมสูงสุดเป็นผู้ชนะ หากไม่สามารถเลือกเกณฑ์อื่นประกอบและจำเป็นต้องใช้เกณฑ์เดียว ให้ใช้เกณฑ์ราคา
- การซื้อหรือจ้าง ที่มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่จะต้องคำนึงถึงเทคโนโลยีของพัสดุหรือคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ ซึ่งอาจจะมีข้อเสนอที่ไม่อยู่ในฐานเดียวกันเป็นเหตุให้มีปัญหาในการพิจารณา ให้หน่วยงานสามารถกำหนดให้มีการยื่นข้อเสนอทางด้านเทคนิคหรือข้อเสนออื่นมาประกอบการพิจารณาได้

การบริหารสัญญา

กระบวนการบริหารสัญญาตามกฎหมายและระเบียบ
พัสดุอันเป็นกฎหมายและระเบียบแม่บท มี**คณะกรรมการ**
ตรวจรับ และ**ผู้ควบคุมงานกรณีการจ้าง**เป็นผู้มีหน้าที่หลักใน
การบริหารสัญญา ประกอบสาระสำคัญ ดังนี้

- **การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา** (ก่อนตรวจรับงานงวดสุดท้าย)
- **การขยายระยะเวลา** (ก่อนสิ้นสุดอายุของสัญญาหรือข้อตกลง)
- **การงด หรือลดค่าปรับ**
- **การบอกเลิกสัญญา**
- **การตรวจรับพัสดุ**

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา

สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้วจะแก้ไขไม่ได้ (มาตรา ๙๗) เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้

- (๑) เป็นการแก้ไขตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด(ตามมาตรา ๙๓ วรรคห้า)
- (๒) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์
- (๓) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ
- (๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
-

การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มหรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบหรือระยะเวลาในการทำงาน ให้ตกลงพร้อมกันไป

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

กำแพงหนาน้อยกว่าแบบ??

การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง(ระเบียบฯ ข้อ ๑๖๕)

๑. ต้องอยู่ภายในขอบข่ายแห่งวัตถุประสงค์เดิมของสัญญาหรือข้อตกลงนั้น

๒. ต้องพิจารณาเปรียบเทียบคุณภาพของพัสดุ หรือรายละเอียดของงาน รวมทั้งราคาของพัสดุหรืองานตามสัญญาหรือข้อตกลงกับพัสดุที่จะทำการแก้ไขนั้นก่อนแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงด้วย

๓. กรณีเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง หรืองานเทคนิคเฉพาะอย่าง จะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกร สถาปนิก และวิศวกรผู้ชำนาญการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรับผิดชอบหรือสามารถรับรอง คุณลักษณะเฉพาะ แบบและรายการของงานก่อสร้าง หรืองานเทคนิคเฉพาะอย่างนั้นแล้วแต่กรณีด้วย

การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายเวลา ให้แก่คู่สัญญา

มาตรา ๑๐๒ การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ

(๒) เหตุสุดวิสัย

(๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

(๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1270/2518
ลงชื่อตรวจรับงาน ทั้งที่ยัง
ไม่แล้วเสร็จ แม้ยังไม่ได้เบิก
จ่ายเงินก็เป็นความผิดสำเร็จ

กรณีมาตรการเร่งรัดการปฏิบัติตามสัญญา ตามหนังสือ ว 124 ลว 1 มี.ค.2566

- เร่งรัดการดำเนินการตามแผน โดยคู่สัญญาต้องจัดทำแผนการทำงานมาให้หลังจากวันทำสัญญา
- แนวทางการประเมินผลการทำงานและการบอกเลิกสัญญา

2.2.1 เมื่อล่วงเลยระยะเวลาไปเกิน 1 ใน 2 ของระยะเวลาตามแผนงานแล้วคู่สัญญามีผลงานสะสมไม่ถึงร้อยละ 25 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง โดยความล่าช้าเป็นความผิดของคู่สัญญา

2.2.2 เมื่อล่วงเลยระยะเวลาไปเกิน 1 ใน 2 ของระยะเวลาตามแผนงานแล้ว

(1.) คู่สัญญามีผลงานประจำเดือนที่ตั้งไว้ไม่ถึงร้อยละ 50 ของแผนงานประจำเดือน และ(2.) ผลงานสะสมไม่ถึงร้อยละ 50 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง โดยความล่าช้าเป็นความผิดของคู่สัญญา

2.2.3 เมื่อล่วงเลยระยะเวลาไปเกิน 3 ใน 4 ของระยะเวลาตามแผนงานแล้วคู่สัญญามีผลงานไม่ถึงร้อยละ 65 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง โดยความล่าช้าเป็นความผิดของคู่สัญญา

2.2.4 เมื่อ ครบกำหนดส่งมอบตามสัญญา ผลงานสะสมน้อยกว่าร้อยละ 85 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง

สามารถบอกเลิกสัญญาได้ แต่ไม่ใช่บังคับกับงานก่อสร้างบำรุงทาง

การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายเวลา

- กรณีที่มีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุใด ๆ อันเนื่องมาจากความผิดหรือความบกพร่องของฝ่ายผู้ซื้อ หรือพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่ผู้ขายไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายอันอาจทำให้ผู้ขายไม่สามารถส่งมอบตามกำหนดได้ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ควบคุมงานต้องบันทึกเหตุการณดังกล่าวไว้โดยมีรายละเอียดและ/หรือหลักฐานเพียงพอสำหรับการพิจารณากรณีที่มีการขอขยายเวลาการส่งมอบ หรือของด หรือลดค่าปรับ โดยให้ถือว่าเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ

แบบนี้ก็ได้เหรอ? ชาวบ้านสุดง เสาะไฟฟ้าโผล่กลางถนนทั้งที่เป็น ทางโค้ง

แบบนี้ก็มีด้วย!!!!

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาเกี่ยวกับการตรวจรับพัสดุโดยมีข้อเท็จจริงอยู่ว่า.....

1.

นาย ก. นาย ข. และนาย ค. ได้รับมอบหมายให้เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุฯ เมื่อครบกำหนดตามสัญญาผู้รับจ้างยังไม่แล้วเสร็จ แต่คณะกรรมการทั้ง 3 คน ได้ลงลายมือชื่อตรวจรับพัสดุว่างานซ่อมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ถือว่าการกระทำของคณะกรรมการฯ เป็นการกระทำอันเป็นเท็จ ทำให้ผู้รับจ้างได้รับประโยชน์สามารถนำเอกสารตรวจรับดังกล่าวมาเบิกค่าจ้างได้ แม้คณะกรรมการทั้ง 3 คน จะไม่ได้รับประโยชน์จากผู้รับจ้าง แต่ก็ถือว่าคณะกรรมการฯ ทั้ง 3 คน ทำให้หน่วยงานรัฐเสียหาย

ความผิดวินัยการเงินการคลัง

มาตรา ๔๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติ
ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ
หรือตามกฎหมายระเบียบของหน่วยงานของรัฐโดยเคร่งครัด

พรบ.การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๐

เช่น การแบ่งซื้อแบ่งจ้างโดยมิชอบ การกำหนด **TOR** หรือราคากลางในลักษณะ
กีดกันหรือเอื้อประโยชน์ การดำเนินการจัดหาโดยไม่ชอบ หรือการบริหารสัญญา
โดยไม่ถูกต้อง ทำให้รัฐได้รับความเสียหาย

กรอบการเสนอเรื่องลงโทษทาง

ปกครอง

1.กรณีหัวหน้าหน่วยงาน

1.1หัวหน้าหน่วยงานไม่ดำเนินการวินัยหรือละเมิดภายในระยะเวลาที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด หรือจงใจไม่ปฏิบัติตาม พรบ.วินัยการเงินการคลัง

และ

1.2 ไม่มีเหตุอันสมควร

2.กรณีเจ้าหน้าที่(ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่)

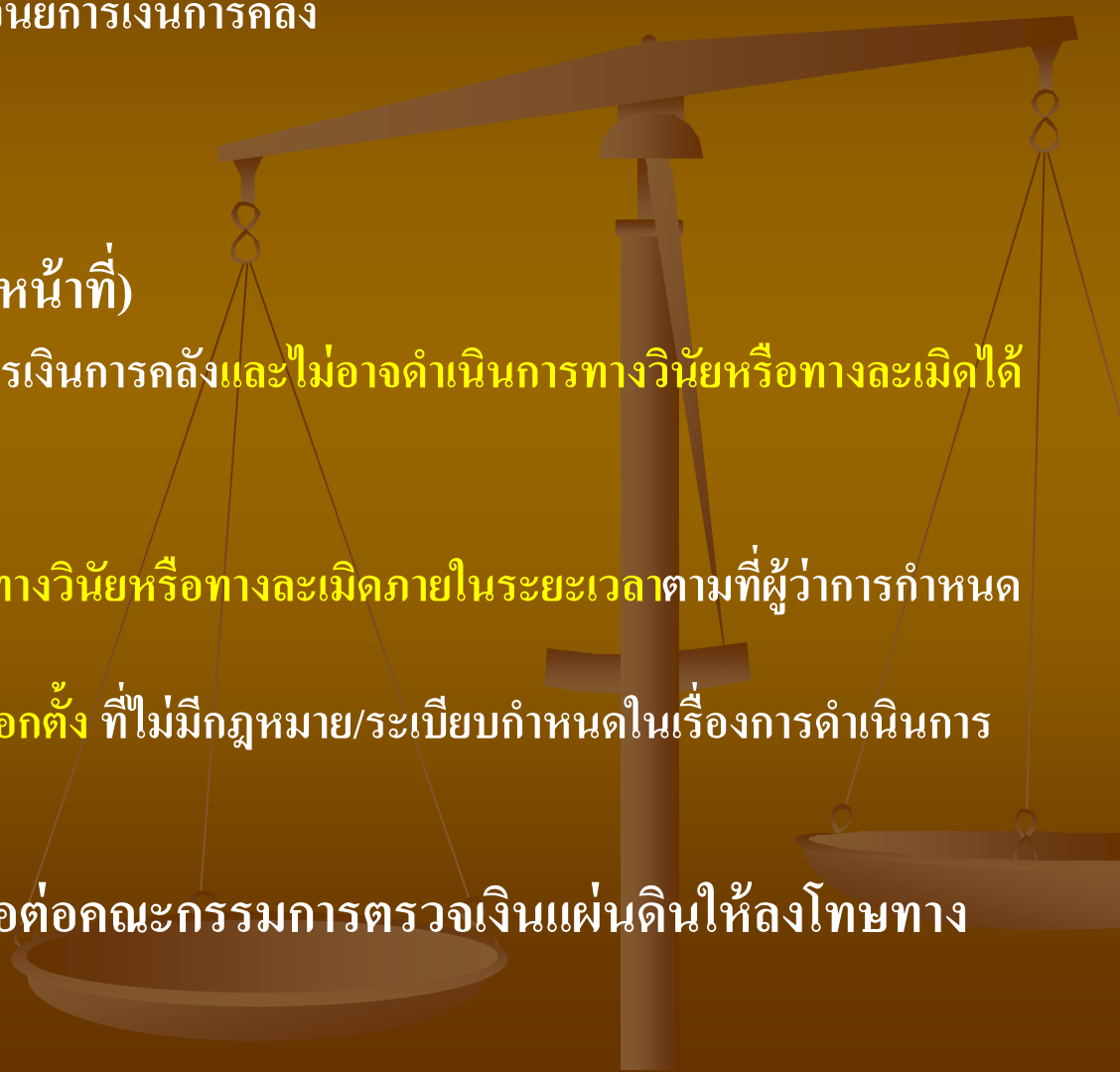
2.1 จงใจไม่ปฏิบัติตาม พรบ.วินัยการเงินการคลังและไม่อาจดำเนินการทางวินัยหรือทางละเมิดได้ (ม.95 วรรคสาม)

หรือ

2.2 เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ถูกดำเนินการทางวินัยหรือทางละเมิดภายในระยะเวลาตามที่ผู้ว่าการกำหนด (ม.96)

3.กรณีเจ้าหน้าที่ที่มาจากการสรรหา/เลือกตั้ง ที่ไม่มีกฎหมาย/ระเบียบกำหนดในเรื่องการดำเนินการสอบสวนทางวินัยไว้

-ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะเสนอต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้นั้นก็ได้

โทษทางปกครอง

มาตรา ๙๘

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณะชน

(๓) ปรับทางปกครอง (เป็นเงินไม่เกินเงินเดือน ๑๒ เดือน)

การพิจารณาโทษทางปกครอง ให้ คตง.คำนึงถึง

(๑) ความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำความผิด

(๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น